

»Novi list« izhaja vsak četrtek zjutraj. — Uredništvo in uprava sta v Gorici via Mameli 5; telefon št. 308. — Poduredništvo in podružnica uprave v Trstu via Valdirivo 19/III; telefon št. 3908. — Uradne ure vsak delavnik od 9. do 12. ure.

Novi list

Naročnina za celo leto 15 L., za pol leta 8 L. Za inozemstvo 30 L. — Trgovski oglasi po 1.— L., osmrtnice, poroke, poslane, oglasi denarnih zavodov itd. po 1.50 L. za 1 mm v stolpcu. — Mali oglasi po 50 stot. za besedo, najmanj 5 lir.

STEV. 19.

V GORICI, ČETRTEK 8. MAJA 1930.

LETO II.

Tedenski koledarček.

9. maja, petek: Gregorij Nac., šk.; Beat. — 10., sobota: Antonin, škof; Gordijan, mučenec; Janez Av. — 11., nedelja: 3. pov.: Varstvo sv. Jožefa. Frančišek H.; Mamert, šk. — 12., ponedeljek: Pankracij, mučenec; Imelda. — 13., torek: Servacij, mučenec. — 14., sreda: Bonifacij, mučenec; Paskal, pap. — 15., četrtek: Izidor; Zofija.

V ponedeljek dne 12. maja je ščip; vreme lepo.

Novice.

Javna dela.

Poslanska zbornica je sprejela v sredo proračun ministrstva javnih del. Minister Crollanza je rekel, da je vlada potrosila v zadnjih 6 letih za vodovode, ceste, mostove, pristanišča in tako dalje več ko 10 milijard ali 10.000 milijonov lir. Od 28. oktobra 1923. do 30. marca 1930. so izdali samo za redne ceste 1986 milijonov. Posebno mnogo cest so zidali v južni Italiji in na otokih ter v Istri, ki je bila silno zanemarjena. Minister je zaključil, da služijo tudi javna dela sijajni bodočnosti Italije.

Kralj na Siciliji.

Že več dni se mudi vladar na uradnem obisku na Siciliji. V mestu Caltagirone je odkril spomenik padlih domaćinov. V Kataniji, kjer so ga prav slovesno sprejeli, je pa otvoril muzej skladatelja Bellinija. Iz Katanije se bo kralj odpeljal v Siracuso.

Republikanske demonstracije.

Na Španskem gre z monarhijo navzdol. Odkar se je te dni vrnil sloveči španski pisatelj in voditelj republikancev Miguel de Unamuno iz Pariza, prirejajo republikanski dijaki v Madridu velike demonstracije. V ponedeljek so se spoprijeli kraljevsko navdahnjeni in republikanski dijaki. Tekla je kri. Policija je morala streljati na nemirneže. Eden je mrtev, 25 je pa ranjenih.

Žitna bitka.

V času od 1. julija 1928. do aprila 1929. smo po uradnih številkah uvozili skoro 20 milijonov kvintalov žita. V istem razdobju l. 1929. do 1930. pa samo nekaj nad 6 in pol milijonov stotov. Uvoz se je tedaj skrčil za nad 13 milijonov kvintalov, kar pomenja velik uspeh žitne bitke.

Mesto.

Nemški list »Kölnische Zeitung« je te dni popisal, kako mestno življenje ubija v doraščajoči mladeži smisel za naravo. V Berlinu je n. pr. 70 od sto otrok, ki še niso videli solnca vzhajati; 75% jih še ni videlo živega zajca, 87% pa ne brezovega drevesa. Pa kaj se bomo otrokom čudili! Oni dan je

na kmetijski visoki šoli v Berlinu končal svoje nauke mlad mož, ki še ni slišal kukavice peti.

Strašna nadloga.

V vzhodnih deželah, kakor v Egiptu, Palestini in Siriji, so se prikazali kar celi oblaki kobilic. Kamor pridejo, pokončajo vse poljske pridelke in uničijo celo gozdove. Oblastva se bore proti groznemu sovražniku z vsemi sredstvi: kopljejo jarke in sipajo vanje strup, v Egiptu se mislijo poslužiti proti njim celo letal. V krajih onkraj Jordana naberejo dnevno 20.000 kilogramov jajč in 16.000 vreč kobilic. Šiba božja je segla tudi že v Grčijo in Španijo ter udarila Romunijo. V pokrajini Dobrudži, kjer živi bolgarska manjšina, so kobilice pokončale 300 hektarjev gozda, tako da je treba sedaj drevesa posekati. Romunska vlada se trese, da udarijo kobilice čez Donavo v žitnico države. Bog naj nas varje, da ne pridejo k nam.

Čestitamo!

7. maja t. l. je obhajal č. g. Alojzij Novak, zaslužni dekan črniški, 25-letnico mašniškega posvečenja ali srebrni jubilej. Prvo sveto mašo je daroval na Sv. gori. Slavljencu iskreno čestitamo.

Življenjsko delo.

V Rimu je dovršil kipar Lasbina 6 metrov visoko Garibaldijevo glavo. Delal je na njej 35 let.

62-letni novomašnik.

V kratkem bo v Rimu posvečen v mašnika 62-letni ruski knez Volkonski. Knez je bil svoječasno carjev pobočnik in vojaški ataše pri ruskem poslanstvu v Rimu. Ima dva sina in hčerko, ki živijo v Parizu. Njegova mati je bila katoličanka. On je prestopil v katoliško vero l. 1924. L. 1926. je bival na letovišču v Trnovem pri Ilirski Bistrici.

Hrvatske šole v Avstriji.

V avstrijski pokrajini Burgenlandu poleg Dunaja živi okoli 50 tisoč Hrvatov. V svojih vaseh imajo lastne šole. Sedaj je burgenlandska vlada razpisala za hrvatske šole mesto hrvatskega šolskega nadzornika.

Nemški obiski.

Del nemškega vojnega brodovja križari po Sredozemskem morju. Te dni so bile nemške vojne ladje zasedane v Cataniji in v Palermu na Siciliji. Nemškega admirala Oldenkopa je sprejel v avdijenci tudi italijanski vladar, ki se mudi te dni na Siciliji. V začetku poletja bo del nemškega brodovja priplul tudi v pristanišča na jugoslovanski obali. Od tam pojdejo nemške ladje še nižje na jug.

Kačja nadloga.

V vasi San Giorgio di Nogaro v Furlaniji so oni dan spravljali z neke-

ga dvorišča velik kup na pol segnjenega dračja in slame. Ko so ženske čistile nesnago, so naenkrat začeli švigati izpod kupov veliki modrasi. Ženske so jele vpiti, prihiteli so moški in začel se je boj med ljudmi in golaznjajo. Toda kač je bilo vedno več, čeprav so jih kakih 50 pobili. Ljudje so se prestrašili in se začeli zaklepati v hiše, strupenina se je pa razlezla po poljih. Vaščani so v velikem strahu.

Cerkveni koncert.

V soboto zvečer sta priredila organist Križan in prof. Košuta koncert v cerkvi sv. Vincenca v Trstu. Izvajala sta skladbe klasičnih cerkvenih skladateljev Mendelssohna, Bacha, Händla in Bossija. Goslar Košuta je zaigral tudi lastno skladbo. Obisk je bil dober.

Boljševiška velika noč.

Da bi iz ruske kmetske duše iztrgali vso toploto velikonočnih praznikov, ki so za Rusa najsvetejši, so boljševiki odredili, naj se ljudje ne udeležijo procesij, temveč naredo izlete na deželo. To je bil posebno za kmete, ki živijo na deželi, zelo pameten nasvet. Mesto proti kapitalizmu se bore proti veri.

Nova železnica.

Po poročilih listov so dovršeni načrti za železniško zvezo s Kosovskega polja do Kotora v Dalmaciji.

Tudi tam je tako.

V ponedeljek ponoči je romunski princ Bibescu priredil na svojem gradu pri Bukarešti pojedino. Ko so se s pojedine vračali v avtomobilu žena poljskega poslanika, romunski poslanik v Vašingtonu in bivši ameriški finančni podtajnik, so jih nenadoma napadli razbojniki. Romunski poslanik jim je dokazoval, da je grdo za celo Romunijo, če bodo tujce oropali. Tolovajeve pa to ni ganilo, ker so potnikom pobrali vse listnice in dragulje. Ameriški podtajnik pa je k vsemu skomignil: »Pri nas v Chicagu se take reči vsak dan gode.«

Slovensko združništvo.

Dne 1. maja se je vršil občni zbor Zadružne zveze v Ljubljani. Iz poročil posnemamo, da je bilo koncem leta 1929. včlanjenih 578 zadrug; od teh je bilo 317 posojilnic, 37 mlekarstev, 32 živinorejskih, 22 elektraren, 26 zadrug za poljedelske stroje in tako dalje. Denarenga prometa je imela zveza leta 1929. za 1 milijardo 51 milijonov 115 tisoč dinarjev.

Ameriški stric.

Znani ameriški bogataš Rockefeller, ki je pred leti daroval pariški visoki šoli 50 milijonov frankov, je te dni zopet odprl svojo bogato blagajno in zopet nakazal pariški univerzi 37 milijonov. Bi ne bilo slabo, če bi jo tudi nam odprl.

Katoliška knjigarna v Gorici

se je preselila na Travniki št. 11
(zraven škofijske kapele)

Domače branje.

Pod tem naslovom bo izdajala *književna zadruga — Adria* — v Gorici (vodijo jo dr. Kacin, prof. Bednarik i. dr.) vsaka dva meseca poljudno in zanimivo pisane *povestice, potopise, zgodovinske drobtinice, zanimivosti iz narave itd.* Snopič stane **LE 2 LIRI**. Kdor se naroči na vse štiri zvezke, ki letos izidejo, plača **LE 7 LIR**. Pišite brž po knjižico na: Tipografia Cattolica, Gorizia, Riva Piazzutta 18. Navedite svoj natančen naslov in pošto. Nato prejmete knjižico s čekom, da poravnate oni malenkostni znesek. »Domače branje« dobite tudi pri prodajalcih. — Prvi zvezek je že izšel. Vse one, ki so ga prejeli, razen onih, ki nabelejo 10 naročnikov, prosimo, da brž poravnajo naročnino za prvi snopič ali za vse štiri in s tem pomorejo razvijajočemu se podjetju.

Drzni letalci.

Na letališču Grottaglie v bližini mesta Taranto v južni Italiji so se vršile izredne letalske vaje. 8 častnikov se je hkrati spustilo iz 1000 meterske višine s padobranci. Vsi so srečno pristali na zemljo.

Tajni izseljenci.

Na potu iz Trsta v francosko mesto Marseille (Marsej) je prispel 2. maja v sicilijansko mesto Mesino nemški parobrod »Amapis«. Poveljnik ladje je javil pristaniškemu poveljstvu, da je odkril na ladji več tajnih izseljencev — laških državljanov. Nato je pristaniška fašistovska milica preiskala ladjo in odkrila 42 oseb, ki so se ho tele tajno izseliti iz Italije. Vsi so bili Tržačani. Policija je vse zaprla.

Konfinirani grof.

Odbor za konfinacije v Florenci je obsodil na 5 let pregnanstva mejnega grofa Alberta Guadagnija, ker je živel zelo razsipno in vzbujal radi za pravljanja v mestu splošno ogorčenje. Odbor je ugotovil, da tako življenje ne odgovarja navodilom vlade.

Bojne sile Češko-Slovaške.

Madjarski list »Pesti Hirlap« piše, da je češkoslovaška vojska zelo moderno opremljena. Vse orožje, od navadne puške do tankov in letal, se izdeluje v domačih tovarnah. V mirnem času uporablja češko-slovaška vojska 7500 lahkih in 2000 drugih strojnic ter 3500 topov. Letal imajo 700. Razen tega izvažajo Čehi mnogo orožja v inozemstvo, največ svojim zaveznikom.

Omejitev vinogradništva.

Luksenburška vlada plača vsakemu vinogradniku nagrado 50 centimov za štirjaški meter zemljišča, kjer je rastle trta in se sedaj preuredi za drugi sadež.

445 kg težak prašič.

Posestnik Anton Nagel iz Rume (Slavonija) je prodal nekemu mesarju dve in pol leti starega prašiča, ki je bil 120 cm visok in 445 kg težak. Prašič je bil požlahtnjene nemške pasme. Sprva so ga imeli za plemo, lani so ga začeli pa rediti. Masti je imel 250 kg.

Posojilo Madjarski.

Banka Commerciale Italiana je posodila italijansko-ogrski banki v Budimpešti 2 milijona dolarjev po 7 in pol obresti. Posojilo je namenjeno občinam in nekaterim večjim podjetjem.

Bogata beračica.

V mestu Valencia na Španskem je te dni umrla od lakote neka beračica v podstrešni luknji. Ko so preiskali njene cape, so našli v njih nič manj kot za dva milijona lir vrednosti.

Iz nič do milijonov.

Pred 35 leti se je izkrcal v Londonu neki Alojz Najtra iz južne Italije. Služil si je kruha najprej kot pomočnik kozarcev, nato kot natak, nazadnje pa je postal solastnik največjih londonskih hotelov. Sedaj je milijonar.

Čudna so pota...

Časopisi poročajo, da je znani kitajski general Ciank-Kai-Sek doma iz mesta Prerau na Moravskem. V svetovni vojni je prejšnji Moravan Cigašček prišel v rusko ujetništvo, od koder je pozneje pobegnil na Kitajsko. Tam se je zapletel v državljanske boje, ki že vsa povojna leta pustošijo veliko kitajsko državo, in postal s časom vodilni general. Sedaj bo prišel, tako pišejo listi, s svojo ženo Kitajko domov na oddih.

Okoli Njujorka goril

Iz Njujorka brzojavljajo razburljiva poročila, da se mesto nahaja sredi plamenov. Na več krajih naenkrat je začela goreti suha trava. Plameni, ki so uničili že par sto lesenih hiš v daljni okolici vlemesta, se že približujejo predmestjem. Škode je že dozdaj kakih 5 milijonov dolarjev. Ogenj so zanetili brezposelni, da bi pri gašenju kaj zaslužili.

Norčeva misel.

V neki ogrski vasi je hotel trgovski potnik Sipos, ki je bil pred nedolгим izpuščen iz norišnice, napraviti svojim gostom presenečenje. Zvezal je kljuko na vratih z električnim tokom. Prva, ki je hotela odpreti vrata, je bila Siposeva žena. Ko je prišla za kljuko, jo je tako močno zadela električna sila, da se je mrtva zgrudila na tla.

Smrt v vodnjaku.

Težak Franc Fonda se je ponoči vračal proti domu iz gostilne pri Sv. M. Magdaleni Zgornji v Trstu. Urežal jo je kar čez polje, za njim sta pa šla prijatelja, s katerima je bil popil kozarec vina v gostilni. Fonda je zgrešil stezo in padel v vodnjak na polju. Radi teme mu tovariša nista mogla pomagati. Šla sta klicat ognjegase. Ti so izvlekli utopljenca in ga spravili v mrtvašnico mestne bolnišnice.

Plamenica »svobode« — ugasnila.

Kot je marsikomu že znano, se dviga ob vhodu v njujorsko pristanišče velikanski spomenik »Svobode.« Vpodablja jo nadčloveško visoka ženska, ki dviga v stegnjeni desnici žarečo plamenico, seveda ne smolnato, pač

pa električno, ki na daleč sveti. V nedeljo zvečer je nad pristaniščem divjal silen vihar. Strele so treskale in udarile tudi v plamenico »svobode« ter jo ugasnile. To se je prvič zgodilo, odkar so Amerikanci postavili spomenik. Babjeverneži smatrajo ta slučaj za slabo znamenje.

Sovjetska odlikovanja.

V Rusiji je izšel zakon, ki urejuje iznova sovjetska odlikovanja. Boljševiki so poznali doslej samo dva reda, in sicer red »Rdeče zastave« in red »Rdeče zastave dela.« Sedaj so vpeljali še dva: »Leninov red« in red »Rdeče zvezde.« Kdor je odlikovan z redom »Rdeče zastave«, dobiva mesečno 30 rubljev, ostali trije redovi vržejo po 25 rubljev na mesec. Povrh imajo nosilci vseh redov prosto vožnjo na železnicah, ne plačajo dohodninskega davka, odštevajo nižjo najemnino itd. Sovjetska odlikovanja so torej zelo dobičkonosna.

Tat pri škofu.

Škof Melchiori iz mesta Noli v Južni Italiji je zapazil te dni med čitanjem brevija pod divanom, na katerem je sedel, vrečo. Takoj je poklical slugo, naj nese iz sobe vrečo. Sluga je pa potegnil na dan neznanega človeka, ki se je izkazal za tatu Vincenza Gilardija. Nameraval je ukrasti škofu vso srebrno posodo.

Krušne karte.

Boljševiška vlada je morala radi pomanjkanja uvesti nakaznice na kruh, moko, sladkor, meso, mlo in druge življenjske potrebščine. Prvega majnika je imel komunistični voditelj Kalinih govor, kjer je rekel, da se v Rusiji krušne nakaznice ne morejo odpraviti, ker se samo tako zagotovi prehrana mestnega prebivalstva. Človeku se zdi, kakor da živimo sredi svetovne vojne. To je uspeh 11-letnega komunističnega vladanja.

Sleparski dobrotnik.

Policija je izgnala iz Budimpešte nekega Roberta Feinwilderja, ki je turški državljani. Znan je bil v ogrski prestolnici pod imenom »stric Robert«. Več ko 30 let je na raznih krajih mesta razdeljeval ubožcem gorko hrano. V ta namen je zbiral pri raznih dobrotnikih prostovoljne prispevke. Sedaj se je pa izkazalo, da je možakar delal z dobrodelnostjo lepe kupčije. Kar je dobil darov, jih je večinoma porabil zase in si tako prihranil veliko premožene okrog 1 milijona lir, revežem je dal samo majhen odstotek.

Skrivnostna smrt.

O prestolonasledniku Rudolfu, sinu cesarja Franca Jožefa, krožijo še vedno najrazličnejše vesti. Večina javnega mnenja pravi, da se je sam umoril. Te dni pa je v Londonu izšla neka knjiga, kjer se bere, da so Rudolfa umorili. Bog ve, kaj je zdaj res. Taki visoki gospodje znajo ljudstvo dobro slepiti.

Kako je s politiko.

NOVE VOJNE LADJE.

Ministrski svet je pod Mussolinijevim predsedstvom sklenil pretekli teden zgraditi v letu 1930. nastopne ladje: eno križarko, veliko 10.000 ton, ki se bo imenovala »Pola«, dva izvidnika (nizke, ozke, toda silno hitre ladje, ki nadzorujejo sovražnikovo gibanje na morju), 4 torpedolovce in 22 podmornic. Vsega skupaj bodo torej zgradili 29 novih edinic. Njih prostornina bo obsegala 42 tisoč 900 ton.

Vest o novem pomorskem programu Italije je vzbudila v Franciji precej nevolje in razburjenja. V tem oziru so listi vseh strank edini, opazovalcu se zdi, da so dobili z višjega mesta mig; kako naj pišejo.

Glasilno francoskih nacionalistov in monarhistov »Action Francaise« (ak-sjon fransez) pravi, da je italijansko oboroževanje posledica pomorskega zborovanja v Londonu. Italijanski program nas bo prisilil, da spremenimo, to se pravi povečamo naše vojno brodogradnjo, kar je ravnotako nepričakovani sad tega zborovanja.

Konferenca v Londonu se je zaključila, kakor je »Novi list« že pisal, 22. aprila. Na njej se je sklenil sporazum v treh, to je med Anglijo, Ameriko in Japonsko. Te tri države so natančno določile, kakšno brodogradnjo vsaki pričiče, in sicer so se sporazumele ne le glede pomorskih velikanov, marveč tudi glede manjših ladij in podmornic. Vazna posledica dogovora je, da se je nehala razburljiva tekma med Ameriko in Anglijo, ki je požirala vsako leto tisoče milijonov. Cena, katero so Angleži plačali, je enakost z Ameriko. Ravno tako so se pomirili Japonci. Razen tega so velesile sklenile, da počakajo do leta 1936. z gradbo novih ladij. Angleži in Amerikanci, ki mislijo tudi v politiki vedno na denar, so izračunali, da prinese do govor davkoplačevalcem nič manj ko 22 tisoč milijonov lir prihrankov. Ta velikanska svota dokazuje, da pomorsko zborovanje ni bilo za Angleže, Amerikance in Japonce brezuspešno. Njihov sporazum je popoln.

Edina temna točka je Evropa, kjer se Francija in Italija nista mogli dogovoriti. Francozi in Italijani imajo proste roke in se lahko oborožujejo, kolikor jim drago. Mac Donald je predlagal sicer, naj se razgovori med Italijo in Francijo nadaljujejo, in se ponudil za posredovalca, toda vse kaže, da pri tem poslu ne bo imel mnogo sreče. Vzrok je pomorska enakost, ki je Francozi nočejo priznati svoji sosedu, od katere pa Italija nikoli ne bo pustila. Spor se zdi danes nepremostljiv.

Medtem se je Italija poslužila svoje svobode in sklenila sezidati 29 novih edinic, o katerih smo zgoraj pisali.

Francoski imperij.

Socialistični list »Soir« (Soar) pravi, da ne more italijanski program nikogar presenetiti, ker je bilo itak pred-

videvati, da bo zborovanje v Londonu povzročilo novo tekmo v pomorskem oboroževanju. Italija je zahtevala popolno enakost s Francijo, to se pravi 700 tisoč ton veliko brodogradnjo, kakor je Tardieu (Tardje) zahteval za Francoze. To bo prisililo — trdi »Soir« — Angleže, da pomnože tudi oni svojo mornarico, zakaj staro angleško načelo je, da mora njih brodogradnjo biti vsaj tako močno kakor brodogradnjo dveh najmočnejših evropskih držav skupaj. Angleško oboroževanje bo pa potegnilo za seboj tudi Amerikance in Japonce in s tem postane podpisani sporazum v treh brez veljave. Socialistični list je potemtakem zelo črnogleden.

Poluradni franc. dnevnik »Temps« (Tan) očita Italiji, da je imperialistična in da ovira pomirjenje Evrope. Take očitke pa rimsko časopisje odločno zavrača. »Il Giornale d'Italia« pravi: Mogoče je fašizem res imperialističen nauk, toda francoska politika je brez dvoma že danes imperializem, ki vzne mirujoče rije naprej. Saj je francoski minister mornarice Leygues (Leg) v Londonu kar uradno govoril o francoskem imperiju. (Imperij je država, ki vlada nad tujimi narodi in ima mnogo prekmorskih posestev, uredništvo.) Ta imperij se je povečal z aneksijo nemških prekmorskih dežel, za katere je tekla v svetovni vojni tudi italijanska kri. V slučaju vojne namerava Francija, da ohrani svoj imperij, prenesi v Evropo par milijonov črnih vojakov. Da bi ohranila in razširila svoj imperij, vzdržuje Francija najbolj oboroženo vojsko v Evropi, je sklenila celo vrsto vojaških pogodb z državami naslednicami Avstrije, pošilja vsako leto 300 milijonov frankov orožja Jugoslaviji, ji dobavlja puške, strojnice, tanke, letala in podmornice. »Temps« naj torej ne govori o imperializmu, ne da bi si prej izprašal vesti. Italija razvija mirno pomorski program, ki je potreben za njeno obrambo. V letu 1929.—1930. je spravila v delo 42 tisoč 70 ton naših ladij, torej samo 830 ton manj nego v tem letu. Italijanski pomorski programi se razvijajo torej povsem normalno, po že prej izdelanih načrtih. Ker se v Londonu ni sklenila splošna omejitev oboroževanja, se morajo ti načrti izpeljati.

S svojimi napadi na dozdevno imperialistično politiko Italije zasleduje »Temps« samo to, da bi odvrnil pozornost sveta od mrzličnega, silnega oboroževanja Francije same in njenih nemirnih zaveznikov.

AVSTRIJSKI KANCLER NA POTOVANJU.

Načelnik avstrijske vlade dr. Schober je po obiskih v Rimu in Berlinu odpotoval tudi v Pariz in London. Uradno so rekli, da se hoče zahvaliti francoski in angleški vladi za podporo, ki jo je Avstrija dobila pri ureditvi vojne odškodnine na zborovanju v Haagu, v resnici so ga pa gnale na pot bolj resne skrbi. Avstrija išče že več

let posojila v inozemstvu, da oživi in okrepi svoje gospodarstvo. Pred konferenco v Haagu je bilo to težko, ker je jamčilo za vojno odškodnino zmagovalcem vse avstrijsko državno premoženje, na katerem je ležala neke vrste hipoteka. Tuji bankirji pa niso hoteli dati denarja na že vknjiženo posojstvo in so zahtevali, naj se zmagovalci prej zbrisejo ali prepuste vsaj hipoteko na prvem mestu novim upnikom. Tako je morala Avstrija prositi zmagovalce pomoči in dovoljenja za posojilo. Naši bravci se še spominjajo, kako je pred par leti nastal med Seiplom in italijansko vlado radi nemške manjšine v Padižju spor in kako je Mussolini nato preprečil avstrijsko posojilo. Svoj ugovor je umaknil šele, ko se je sklenila avstrijsko-italijanska prijateljska pogodba. Po polnoma prosta je pa postala Avstrija na zborovanju v Haagu, ko so ji zmagovalci črtali vojno odškodnino in zbrisali hipoteko z državnega imetja. Sedaj, ko je njeno premoženje čisto, je dobila šele popolnoma proste roke. Toda kdor da denar, stavi pogoje, zahteva pojasnil, hoče vedeti, komu posoja in kako se bo denar uporabljal. Radi pojasnil in pogojev je šel Schober v Pariz in London.

Francoska vlada in javnost sta ga sprejela z velikimi častmi. Zunanji minister Briand ga je čakal sam na postaji. Schober je imel dolge razgovore z vodilnimi državniki Francije in dal tudi časnikarjem obširne izjave o položaju in namenih Avstrije. Posebno zanimive so bile besede, ki jih je rekel uredniku katoliškega dnevnika »Journal des Débats.« Današnja avstrijska država — je poudaril — smo stvorili z nezaslišanimi težavami. Kdor je bil na Dunaju leta 1918. in se danes vrne, bo po uspehih sodil o važnem delu, ki smo ga izvršili. Borbe naših strank proti spremembi avstrijske ustave so vzbudile veliko zanimanje v inozemstvu. Posebno v zapadnih državah so se slišali glasovi, da se notranje razmere Avstrije razvijajo v nasprotju z demokracijo. Posrečilo se nam je pa prepričati inozemce, posebno poklicane narodne gospodarje in politike, da so imele avstrijske reforme samo namen odstraniti samovoljne izrastke pretirane demokracije.

Kar se tiče mojega obiska v Rimu, ne smeste zabiti, da so bili odnosi med Avstrijo in kraljevino Italijo tako napeti, da je bil italijanski poslanik na Dunaju odpoklican. Za nas je nastala potreba, da obnovimo prijateljsko razmerje z veliko sosedno kraljevino.

Politika Avstrije.

Pogajanja, ki sem jih vodil z zastopniki francoske vlade, so mi dokazala, da se Francija stalno in na vso moč zanima za avstrijsko državo. Moja pot v Pariz je prišla prav, ker sem imel priliko razložiti smotre avstrijske zunanje politike, kar hočem ponoviti v par besedah. Avstrijska zunanja politika se drži pogodb in hoče biti jasna in poštena napram vsem državam.

Ko je urednik Schoberja vprašal,

Katoliška knjigarna v Gorici

se je preselila na Travnik št. 11
(zraven škofijske kapele)

kaj misli o razmerju med Avstrijo in Nemčijo in o združitvi vseh Nemcev v eno državo, je rekel, da se dà njegov program izraziti z enim stavkom: »En narod in dve državi.«

Še bolj jasno je govoril Schober časnikarjem v Londonu, kjer je razdelil celò posebno spomenico o položaju Avstrije. Avstrijska politika — je rekel — zasleduje predvsem gospodarske smotre. »Naša prva naloga je, da omogočimo našim državljanom življenski obstanek. Nadalje hočemo pa tudi ohraniti in razviti bogato in ponosno kulturno dediščino, katero so nam zapustili naši predniki. Gospodarske razmere narekujejo našo politiko. Avstrija je precesna za politične zveze in protizveze, pač pa se odkritosrčno trudi, da bi z drugimi gospodarsko sodelovala. Kako pogostoma ljudje tega ne razumejo! Tako ni manjkalo fantastičnih razlag o našem potovanju v Rim. Govorili so o novih političnih skupinah in tako dalje. V resnici se je pa moja pot naslanjala na naše staro načelo, da dosežemo vsestranski sporazum in od stranimo poslednje zapreke za gospodarski mir.«

Angleško delavsko vlado zanima zelo tudi Heimwehr in njene grožnje, da bo nastopila če treba tudi s silo proti avstrijski socialni demokraciji. Zunanji minister Henderson je svoj čas že izjavil, da je Anglija odločna nasprotnica vsakega nasilnega političnega prevrata v Avstriji. To je storil tudi radi tega, ker so avstrijski socialisti politični somišljeniki angleške delavske stranke. Gotovo je, da so se o tej stvari v Londonu razgovarjali, zakaj Schober je izjavil časnikarjem, da jamči popolnoma za javni red in mir v Avstriji. Namignil je celo, da bo morda odvzel vsem državljanom orožje, kar bi pomenilo konec hajmverovcev. »V enournem razgovoru — je dejal — sem obrazložil zunanjemu ministru Hendersonu ves naš notranji položaj in Henderson me je popolnoma razumel.«

Vse kaže, da je bil obisk v Londonu ravnotako uspešen kakor v Parizu in da bo Avstrija dobila posojilo. Denar bodo uporabili v prvi vrsti za elektrifikacijo vodnih sil in za izpopolnitev železnic, brzojava in telefona.

Ko to pišemo, je načelnik avstrijske vlade že zopet na Dunaju.

gleškem časopisju o razmerah v Rusiji članek, kjer pravi med drugim: »Po moji misli bo morala sedanja sovjetska republika odstopiti v kratkem mesto demokratični vladi po vzorcu zapadnih držav. Diktatura ene stranke ne more trajati. Vlada je zagrešila težko napako, da je prisilila na primer kmete, da prodajo svoje žito po smešni ceni, to se pravi za šesti del cene, ki velja na svetovnem trgu. Kmetje nimajo seveda nobenega veselja za delo. In kakor da to ne zadostuje, jih je država primorala, da kupujejo njeno sukno dražje, kakor odgovarja ceni na svetovnem trgu.«

Jaz sem vse te napake poudarjal in svetoval novo politiko. Na svojih potovanjih po Rusiji sem bil v tesnem stiku z ljudstvom in sem si ustvaril prepričanje, da zahteva velika večina Rusov demokratično republiko. Danes je na žalost vsa oblast v Stalinovih rokah. Človek, ki bi se hotel upreti, je že vnaprej obsojen. Čeka (sovjetska policija) je mogočna in delavna kakor še nikoli. Njene spletke objemajo z gosto mrežo ves svet in delujejo tudi v srcu Pariza. Čeka je nevidna. Zna natančno za vsak korak protirevolucionarcev, ve za mišljenje vseh komunistov in važnejših izseljencev.

Izven Rusije mislijo, da so vsi sovjetski voditelji navdušeni komunisti. To je povsem zgrešeno. Vzemimo za zgled moj slučaj. Rodil sem se v Ukrajini leta 1896. Že od mladih nog sem se boril z vsemi silami proti carizmu, tako da sem imel že s 15. letom opravka s policijo, ki me je zaprla. Že kot dijak sem se udeleževal delavskega gibanja. Dogodki 1919. leta so me potisnili na levo in 1920. sem postal član komunistične stranke. Ker sem simpatiziral z demokratično opozicijo, so me poslali s častmi v pregnanstvo. Najprej sem bil generalni konzul na Dunaju, nato odpravnik poslov v Varšavi, nakar so me premestili na Japonsko. Pozneje sem šel kot svetnik po-

Okno v svet.

Proces proti Mačku.

Razprava proti Mačku in tovarišem se nadaljuje. Obtoženci se pritožujejo, da jih je policija tepla, obenem pa priznavajo, da so v resnici pripravili atentat na železniški most pri Zagrebu, da protestirajo proti odposlankstvu, ki se je hotelo pokloniti kralju Aleksandru. Obtoženec Hadžija se izgovarja samo, da ni hotel pri tem umoriti nobenega človeka. Franekić priznava, da si je priskrbel peklenški stroj in razstrelivo. Nato so zaslišali mesarskega pomočnika Ivana Strtaka, ki je priznal, da je dobil od Bernardića samokres in da si je kupil tudi on razstrelivo. Franekić priznava, da je

dobil od Hadžije 1800 dinarjev, s katerim je kupil 2 kilograma razstreliva. Ko je zvedel iz časopisov, da se odposlanstvo podaja na pot v Beograd, tedaj je postavil s tovariši peklenški stroj na železniško progo. Iz vsega izhaja, da so obtoženci v resnici pripravljali napad in da so se pregrešili proti obstoječim zakonom o zaščiti države. Izkazali so se kot nasprotniki Jugoslavije in pristaši neodvisne Hrvatske.

Besede ruskega diplomata.

Bivši sovjetski diplomat v Parizu gospod M. Besedovskij, ki se je kasneje sprl s svojo vlado, je priobčil v an-

V. J. Križanovska:

KRALJICA HATASU.

Roman iz življenja starih Egipčanov.

Hartatef ni niti slutil o pastih, ki so mu jo pripravljali. Komaj je čakal, da pride do ljubezenske pijače. Misel, da Nejta ljubi drugega, je razpalila v njem ljubosumje. Prenos svatbe ga je ozlovoljil in napolnil z neko temno predsutnjo, dasi mumija še ni bila odkupljena in sta bila Pagir in Mena popolnoma od njega odvisna.

Kakih šest dni po teh dogodkih se je vsa Pagirova družina zbrala v vrtu. Satati se je tihoma razgovarjala z možem, Mena pa je s svojima bratrancema igral žogo. Hartatef se je uprl z laktom v steber in z mračnim pogledom zasledoval Nejto, ki se je igrala z majhnim psičkom in se niti zmenila za ženina.

Dekličine misli so bile daleč. Razmišljala je o Romu. Misel, da je nesrečen z ženo, jo je razburjala. V nestrpnih ljubosumnosti si je želela poznati to Noferuro, ki je svojega moža tako malo cenila.

Deklica je bila tako zatopljena v svoj duševni boj,

da ji je bil celo Keniamun odveč. Pa tudi prenos poroke je ni tolažil. Kaj ji je bilo mar za vse, če ni mogla dobiti ljubljenega človeka?

V tem trenutku je pritekel na teraso ves zasopel suženj ter naznanil, da je pred hišo obstala nosilnica princa Sargona. Mladi Hitit je bil tako imeniten gost, da je njegov obisk zbudil veliko začudenje. Mena je prvi stekel pred hišo.

Hartatef je ostal na svojem mestu. V njegovih očeh je bil Sargon suženj, ujetnik, ki je ubežal svoji usodi zaradi muhaste ženske. Sebe je smatral za veliko imenitnejšega po rodu kakor Sargon.

Nejta in Satati sta si komaj utegnili popraviti obleko na sebi, ko je princ vstopil in prijazno pozdravil obe ženski. Pri ošabnem pozdravu Hartatefovem je Sargon zardel in s plamtečim pogledom premeril oholega Egipčana. Nato je prijel Nejto za roko ter jo odvedel v vrt, kjer se je večja družba zbrala v senčnatem gaju.

Vnel se je živahen razgovor. Z velikim začudenjem in z naraščajočim nemirom je Nejta zapazila, da jo princ neprestano gleda s svojimi žarečimi očmi in nič ne skriva, da bi hotel dekletu ugajati. Živa rdečica je oblila dekličino obličje. Ne vedoč, kako bi prikrila svojo zadrego, se je oprla ob naslonjalo stolice in pozvala

slanstva v Pariz. Tu mi je 4. oktobra 1929. uslužbenec Čeke Rosenmann očital moje zmerne nazore in mi ukazal, naj se vrnem v Moskvo, da bo stranka sodila o mojem slučaju. Če bi bil šel v Rusijo, bi se ne bil vrnil nikoli več in nihče bi ne bil več zvedel kaj o meni. Zato sem zbežal takoj iz poslanstva. Splezal sem čez zid vrta in rešil nato s pomočjo francoske policije ženo in otroka sovjetske ječe.

Moja naloga je jasna: pobijati hočem še nadalje diktaturo in se truditi, da vzide v Rusiji prava demokratična vlada, ki mora kmalu priti, ker želi to velika večina ljudstva.

Mahatma Gandhi v ječi.

V noči od 5. na 6. maja je angleška policija končno aretirala voditelja indijskega narodnega gibanja. Načelnik policije s par uradniki in dvajsetorico preoblečenih orožnikov je udril pod šotor, kjer je Gandhi spal, ter mu dal posvetiti z električno svetilko v obličje. Ko je mirno odprl oči, so mu rekli, da je aretiran. Gandhi se je umil, si očistil zobe in jim sledil v pripravljeni avtomobil. Njegovi ožji prijatelji so v znak spoštovanja pred njim poklekili. Nekdo ga je vprašal, ali misli kaj sporočiti svoji ženi. »Zakaj pa? Ona je pogumna žena in bo stopila na moje mesto.«

Gandhija so prepeljali v posebnem železniškem vozu v mesto Bombay in ga izročili v policijske zapore. Angleška oblastva so izdala o aretaciji poročilo, kjer pravijo, da je Gandhijeva agitacija povzročila v vsej Indiji nemire. Res je sicer, da je Gandhi nastopal ostro proti vsakemu nasilju, toda njegovi pristaši se tega niso držali. V zadnjem času so se zločini zelo namnožili in Gandhi izgublja oblast nad ljudskim gibanjem. Da se last nad ljudskim gibanjem. Da se zavaruje v deželi mir, je vlada morala Gandhija zapreti. Sicer mu bo pa v ječi nudila vse mogoče udobnosti.

Ko se je raznesla vest o Gandhijevi aretaciji, je v mestu Bombayu izbruhnila v znak protesta stavka. Trgovine so zaprle okna, delavci so zapustili tovarne. V prihodnjih dneh so

se vršile demonstracije skoro v vseh mestih Indije. Angleška vlada je morala spraviti na noge vse orožnike in vse vojaštvo, kar ga ima v Indiji, da prepreči poulične nemire. Kljub temu je tekla v deželi zopet kri. V mestu Delhi je vojaštvo streljalo na ljudstvo in ranilo 30 ljudi. V Kalkuti in

R. B.

V ogledalu starih bukev.

Te dni sem zasledil v neki goriški knjižnici med zaprašenimi starinami zanimivo knjigo iz l. 1853. Pravzaprav je to rokopis, ki ga je istega leta pisal učeni Štefan Kocjančič, bogoslovni profesor v Gorici, pod naslovom »Zgodovinske drobtine po Goriškem, nabrane v letu 1853.« V debelem rokopisu so med drugim popisani vsi naši ljudje. Prav zanimivo je prebirati, kako so pred tričert stoletja sodili in pisali o značaju naših Bricev, Kraševcev, Gorjanov in Vipavcev. Marsikatera bridka, še dandanes resnična je notri povedana. Pa pogledajte se sami v tem starem ogledalu!

Brici.

»Bric rad dobro jeda (= je) in dobro pije in ne skerbi mnogo za prihodnost. Tudi je Bric sploh bolj vesel; ljubi zavoljo tega bolj veselice in posebno rad pleše. Ni je skoraj nedežlje po letu, da bi v Berdih ne bilo plesa.

Brici so lepe, večidel visoke, prijazne postave.

Ob svetih treh kraljih se podajajo briški mladeniči na *koledovanje* po celi goriški okolici, prepevaje večidel svete, temu času primerne pesme, in pobiraje milodare, katere jim usmiljeni ljudje dajejo.

Njih jezik ima mnogo svojstin. tako pravijo n. pr. hliebacz (= hlebec), prasacz, sem vzal, sem klal (= klela), či si bil (= kje si bil?), smo ubuili vola (= smo ubili vola) itd.

Matija Majer v svoji *Pesmarici cerkveni*, izdani v Celovcu 1846., nam je

drugih krajih so bili še hujši nemiri. Vsega je bilo te dni 200 ranjenih in 12 mrtvih.

Poleg tega je te dni obiskal Indijo še hud potres. V okraju Pegu je prišlo baje ob življenje 6000 ljudi. Domačini verujejo, da je to kazen božja, ker so Angleži zaprli Gandhija.

podal več pesem, ki jih je med Brici najdel.

Iz te zbirke je v našem rokopisu prepisana stara briška pesem, ki kaže, da so že tedaj Brici močno dali na čast stare biljanske fare. Začne pa ta pesem takole:

»En zlatni cedec je pisan,
V staro faro je poslan,
V staro faro Biansko,
Pred ljubo devico Marijo.«

O Brdih pa je rajni Kocjančič zapisal »rajske Berde, deželica, kakor že samo ime kaže, vsa polna berd ali gričev in tudi visokiših gor; dolga in široka je ta deželica malo čez dve uri, in vendar ima mnogo prebivalcev, ki se Brici, Brike imenujejo (popačeno iz Berdici in Berdike).«

Kraševci.

Odprimo pa zdaj stran, kjer je že davno od črvov razjedena roka popisala naše trdne Kraševce. K njim prišteva Kocjančič tudi Rihemberžane, čeprav ti, kakor sam pravi, »nečejo biti Kraševci, ampak Ipavci.«

O Krasu in njega prebivalcih takole beremo na strani 39:

»Kraševci je lepe postave, terden kakor kamnje, na katerem je luč sveta zagledal, ima bistro glavo, pa je tudi zviti. Živi varčno, kar so ga neugodne okolnosti navadile, v katerih se vedno nahaja, z dušo in telesom je svojim duhovnim pastirjem udan. — *Koledovanje* je tukaj tudi navadno. — Kadar imajo merliča v hiši, tulijo in plakajo grozno, posebno kadar se ima merlič v trugi zabiti: tu naštevajo brez pre-

k sebi zamorko s pahljačo. Sargon je takoj vstal in vzel sužnji pahljačo iz rok. Oprl se je ob Nejtino stolico in sam začel dekle hladiti s pahljačo. Gospodar in gospodinja sta to z nevoljo opazovala, Hartatef pa je komaj zadrževal jezo. Strašno jezen je odšel z vrta in zapustil Pagirov dom, ne da bi se od koga poslovil.

Nejto je kar davilo. Ognjeviti Sargonov pogled jo je žgal. Ta nepritajena strast je vzbujala v njej strah in zoprnost. Na noben način si ni mogla razlagati te nagle ljubezni. Ni se mogla več vzdržati; odpahnila je prinčev roko in vstala s stolice. Žarečega obraza in težko sopeč je rekla, da ji je slabo in da mora k počitku. Izogibajoč se Sargonovim pogledom se je priklonila in odbrzela. Kmalu nato se je Sargon poslovil od domače gospe in pozval Pagira in Meno, naj ga obiščeta.

S plamtečim pogledom in nabrekli žilami na čelu je Hartatef zapustil Pagirov dvorec.

»Temu je treba napraviti konec,« je govoril skozi zobe. »Naj stane karkoli, Abrakra mi mora preskrbeti ljubezensko pijačo. Če uniči tega asirskega sužnja, ji dam toliko zlata, kolikor bo tehtalo njegovo mrtvo truplo. To predrznost mi poplačaš z življenjem!«

Bila je že pozna noč, ko je Hartatef prišel k Abra-

kri. Čarovnica ga je sprejela z veliko radostjo in mu povedala, da je že hotela poslati ponj, ker je našla sredstvo zanj. Ko je pa mladi Egipčan slišal, kaj zahteva od njega, se je zdrznil od vraževernega strahu.

Zaklati posvečenega Amonovega ovna je bilo strašno bogoskrunstvo. To je bil zločin, ki ga ni mogla odkupiti niti smrt. Razen tega je bilo kaj takšnega silno težko izvedljivo, ker so posvečeno žival noč in dan stražili žreci in služabniki tempeljna.

»Kaj hočeš? Srečo doseči ni lahka stvar, a Nejtino srce je vredno, da se zanj potrudiš. Sicer pa nevarnost ni tako velika, če boš previdno in razumno ravnal,« je rekla Abrakra, ko je videla njegovo obotavljanje. »Toda podvizaj se, kajti brala sem v zvezdah, da ti mogočen tekmeč zastopi pot in te premaga, ako si za časa ne izvojuješ Nejtine ljubezni.«

Te besede, ki so ga spomnile Sargona, so mu zatemnile razsodnost, da se je odločil, kakor je hotela Abrakra. Potrepala ga je po ramenih:

»Bil je že skrajni čas! Ne dvomim, da prideš do smotra, ker si pogumen možak. Pojdi na delo ponoči, ko straži posvečeno žival le nekaj zaspanih čuvajev. Da se pravočasno ne zbude, vzemi te uspalne kaplje in izlij jih poleg njih na tla. Pred vsem pa si zagotovi prost

nehanja vse lepe lastnosti in kreposti, ki jih je rajni imel, in se ne dajo vtožiti.

Kraševci so vsi terdi Slovenci, njih jezik se ne loči mnogo od jezika drugih goriških Slovencev, kakor v tem, da čistejši govoré.

Od nekdanje posebne noše, ki so jo Kraševci so pa še taki, kot jih je rajni ostalo, kakor *rujava suknena suknja*, ki jo po zimi in v mrazu nosijo; pa zdi se, da bodo kmali tudi še to zamenili z novejšimi šegami, ki jih pač prerašči naši Slovenci povsod posnemajo.

No, in to se je tudi že zgodilo. Ta dobra suknja, ki jo je še moj rajni stric v Rihembergu nosil, je že zginila iz navade. Hitro se vse spreminja, Kraševci so pa še taki kot jih je rajni zgodovinar popisal.

Vipavci.

Vipavci so v tem rokopisu dosti hvale deležni. Nekoliko so menda sami, kot še danes, k temu pripomogli, ker se o njih takole začena brati:

»Ipavec ljubi strastno svojo domačijo in ima prav, ker je njegova dežela zares lepa in dobra; on je še precej častitljivejši, sliši rad, da ga drugi hvalijo, se rad ponaša in govori rad od sebe v višebrojni (= v množini).

Njih slovenski jezik je lepši in čistejši kakor jezik vsih drugih Slovencev, kar jih pod Gorico spada.

Tudi se Ipavci sploh lepše nosijo kakor vsi drugi Slovenci na Goriškem: kratki jopiči (*fanéle* jim pravijo) iz črnega sukna, hlače do kolen črne ali jerhaste ali pa hodne, dolgi škornji, navadno svetli in pa črn klobuk na glavi: to je navadna obleka vsakega Ipavca. Stari možje nosijo še po starem rujavo dolgo suknjo po zimi in v mrazu, kakor njih sosedje Kraševci.

Ej, te lepe stare noše so slekli. Vipavec pa še ni slekel svojega značaja, čeprav malce bahatega, in prav je tako!

Gorjani.

Prebivalce naših gor razdeli naš Kocjančič v: Kanalce, Tolmince in

Bovčane. Vsi imajo enake lastnosti, pravi. Kanalci imajo par posebnosti v narečju, ker večkrat rabijo *a* namesto *e*, n. pr.: *figá* = fige, *nogá* = noge. Njih noša je podobna nosi Slovencev okoli Gorice, »samo beli jopci tu že zginjajo.«

O Bovčanih je zapisano, da imajo mnogo nemških izrekov in »imajo tudi svojo posebno nošo, s katero se bolj nemškim Korošcem bližajo.« Zemlja je slaba, zato »kar je možkih večidel kupčujejo, posebno s suknom, ki ga na ramah po svetu okoli nosijo, in si kervavo služijo vsakdanjega kruha.«

Jedro prebivalstva v Gorah so pa Tolminci, h katerim prištevajo Kocjančič razen Kanaleev in Bovčanov vse Gorjane.

Kaj nam pišejo z dežele?

Iz idrijskega kotla in okolice.

Obisk. — V nedeljo 11. t. m. bo uradno posetil Idrijo podtajnik korp. ministrstva Dino Alfieri. — V nedeljo je dospelo v Idrijo 80 izletnikov iz Trsta, ki so si popoldne ogledali tudi obrate naše žgalnice.

Proti jetiki. — V nedeljo so se po mestu nabirali prispevki za zgradbo bolnišnice za jetične. Zgradba bo stala na vrtu sedanje bolnišnice. Začetna dela so bila prejšnji teden otvorjena.

Novigrobovi. — Dne 28. m. m. je umrla najstarejša idrijska meščanka vdova Apolonija Pavšičeva. Vedno delavna in zdrava žena je dočakala častitljivo starost 94 let. — V soboto je umrl 79-letni Andrej Pirc, posestnik za Sv. Trojico. Obema večni pokoj!

Semenj. — V petek 16. t. m. bo v Idriji živinski in kramarski semenj.

Novost. — V soboto so prestavili vse trgovke z zelenjavo, ki so imele doslej stojnice na glavnem trgu, na stari trg (pred lekarno). — Prijaz

»Ker so Tominci,« tako pišejo o njih te stare bukve, »v svojih gorah bolj odločeni od mestne spačenosti, so tudi kakor čistejši jezik tako tudi čistejše ohranili stare slovenske navade. V noši se bližajo Gorencom, v narečju pa Idriancom. Mnogokrat rabijo *a* namesto *o*, *b* namesto *v*, č ali *c* namesto *k*, n. pr. gar na gari, hrušče mešče (= mehke hruške.)« Prav mika me, da bi povedal še, kako so tu opisane tolminske navade ob ženitnini, krstu in smrti, o čemer je učen Kocjančič pisal tudi v tuje časopise. Pa drugi pot kaj o tem, saj že iz zapisane razberete, da so nam stari zapisi sovavci naših zgodb z ljubeznijo in vestno sporočili, kakšni so bili naši očetje.

no pešpot proti žgalnici so ta teden lepo popravili.

Preselitev. — Dr. Teofil Simčič je prenesel svojo pravno pisarno v hišo g. Val. Lapajnet, št. 68, nasproti ljudski šoli.

Sp. Idrija. — (Semenj. — Smrt. — Mast.) — Semenj sv. Florijana je bil še precej živahen. Prignanih je bilo okrog 20 goved. — V nedeljo je umrla F. Felcova, kuharica pri tuk. orožnihih. N. v m. p.! — Novi most, ki je kot znano že več mesecev v rabi, bodo te dni tudi uradno potrdili.

Iz Vipavske doline.

Vipava. — (Letovišče. — Pogozdovanje.) — Mi se premalo zanimamo, da bi privabili k sebi letoviščarje. Saj ne manjka ničesar: stanovanje in jed sta po ceni, kopališče je v Vipavi, za izlete je pa vse polno gor v bližini. Od letoviščarjev bi imeli gotovo precej dobička. Seveda, reklame je treba! — Prejšnje občinske poti čakajo že tri leta na popravilo. Pred veliko nočjo so se združili sosedje hribovskih ulic, ki so bile prej v obupnem položaju, ter so jih prav lepo po

izhod iz tempeljna. Ko boš zunaj tempeljna, kdo bo mogel dokazati, da si ti zločinec?»

Ko sta za to dejanje določila naslednjo noč, sta se poslovila.

Komaj je Hartatef odšel, je Abrakra takoj vse sporočila Keniamunu. Mladi vojščak si je zadovoljno mel roke. Pisal je takoj svojemu bratranču, naj pride k njemu. Naslednjega jutra je žrec prišel h Keniamunu.

»Kvagabu, ali si hočeš vsako leto zaslužiti takšno vrečico zlatih obročkov?« ga je Keniamun nenadoma vprašal, ko so se sluge oddaljili in sta bratranca ostala sama.

Oči mladega žreca so se pohlepno uprle v vrečico, ki je bila polna zapeljive kovine.

»Kaj mi je napraviti?« je vprašal s hripavim glasom.

»Pomagaj mi boš uničiti človeka, ki mi je na poti, da se ne morem oženiti z neizmerno bogato deklico.«

V kratkih besedah mu je Keniamun vse povedal.

»Ako hočeš pogubiti Hartatefa, ti pomagam. Nihče ne more tega laže napraviti kakor jaz, ker sem edini čuvaj posvečene živali. Potrudim se, da podleža ulovim.«

»Kakšen račun pa imaš ti z njim?« je vprašal začudeno častnik.

Žrečeve oči so se zlovešče zabliskale.

»Da, imam neko zasebno zadevo, katere podrobnosti se ne tičejo nikogar. Naj ti zadostuje, da sem pripravljen ničvredneža pogubiti.«

Nato je Kvagabu razložil bratranču položaj tempeljna ter označil, kje je posvečena žival in kje je treba prežati na Hartatefa.

Skoraj ob istem času, ko sta se Kvagabu in njegov bratranec posvetovala, kako bosta pogubila Hartatefa, je poslednji odšel k svojemu pomočniku Smenkaru. Z njim se je hotel posvetovati in ga prositi za pomoč. Sedela sta v samotni sobici, medtem ko je bila Ganofera v gostilni in nadzorovala številne goste svoje krčme.

Smenkara je bil znan oderuh v Tebah. Bilo mu je petdeset let. Njegovo obličje je izdajalo prekanjenost in pohlep. V tem trenutku je risal nekakšen načrt po beli leseni mizi, za katero sta sedela s Hartatefom.

»Ponavljam, da hočeš izvršiti svetoskrunstvo, kar te bo pogubilo,« je rekel v skrbeh. »Saj imaš dovolj časa zavojevati srce mladega dekleta, ko postane tvoja žena?«

(Dalje.)

pravili. — Naši goli hribi se vsako leto pogozdujejo. Pred kratkim se je začelo pogozdovanje na »Lipah«. Skozi 20 dni se je trudilo 70 moči. Veliko škodo nam delajo skoraj vsakoletni požari. Lani je dosti zgorelo v Rovtarskem hribu. K sreči nam prišlo skoči vedno na pomoč vojaštvo. Še več škode pa naredijo tisti, katerih se kira dan za dnem poje v gozdu. Le pogledajte, kakšen je danes »Blažonov hrib«. — Zadnje čase so se začeli tudi od nas izseljevati. Nekateri so jo pa že pripihali domov iz Belgije, češ da je doma boljša oblika kot tam golaž.

Prvačina. — (Izseljenci nas pozabljajo — mi pa plese.) — Zaradi naših Amerikancev nima pismonoša veliko posla. Denarna pisma so postala bele vrane, zato se je izseljevanje omejilo. Naše ženske v Egiptu se nas v vsakem oziru več spominjajo. — Na naši denarni borzi je veliko povpraševanje po liri, ki pridobiva na veljavi. Pred par leti nas je hodilo lepo število delat v opekarno, ki pa razprodaja še vedno staro založo. — Ples je naša mladina opustila; bili so časi, ko smo plesali vsakih 14 dni, najmanj pa vsak mesec. Par plesov na leto priredijo godci sami; od treh godb, katere so bile nedeljo za nedeljo zaposlene, životarita še dve. Godala postajajo hripava. — Vino prodajamo po eno štirideset do ene šestdeset. Po večini smo ga že prodali.

Sv. Mihael. — Prejeli smo dopis iz Sv. Mihaela, kjer nam poročajo, kako je neki Persič napadel vrlega fanta Štruklja, češ da je on pisal 21. novembra v »Novi list« dopis iz Ozeljana, da se je on (Persič) tepel. V tistem dopisu je res rečeno, da so se nekateri fantje topli; v drugem delu, za poslušajem, je pa povedano, da se je Persič poročil, ne pa pretepal. Prvi del dopisa zna ločiti od drugega vsako, le Persič menda ne, ker bi drugače ne ustavljal in napadal mirnih ljudi.

Šturije. — Velikonočni prazniki so bili prav lepi. Petje moramo kljub pomanjkanju pevovodje pohvaliti. Razsvetljava je bila prav lepa. Pogrešali pa smo jo na šolskih oknih; tudi hurbeljska elektrarna bi lahko kaj pokazala. Velikonočnega »žegna« je bilo letos manj kot lani. Pozna se, da delajo v tovarni le po par dni na teden. Pri fužinski električni centrali so začeli nekaj šariti. Brezposelni upajo na zaslužek. — Letina za seno kaže prav dobro. Upajmo, da bo tudi druga.

Izpod Čavna. — (Čemu jim je treba? — Ta pojav, ki ga omenjam, se je razpasel že v mnogih podčavenskih vaseh. Od doma uhajajo dekleta, ki jim prav ničesar ne manjka. Celo hčerke veleposestnikov odhajajo. Vleče jih v Ameriko le neurejeno hrepenenje po lepšem, neznanem življenju. Kako varljiva je tista tuja dežela, vidimo že iz pisem izseljencev in celo iz pripovedovanja, saj se je marsikateri že vrnil domov — ves obupan.

Iz Brd.

Kojško. — (Starokopitneži.) — Letos se je pojavilo na drevju to-

liko mrčesa, da bo prav malo obiral, kdor ga ni uničeval. Nekateri so se ravnali po nasvetu »Nov. lista« ter so škropili drevje s svinčnim arzenatom. Veliko jih je pa še po starem kopitu, ki ne dajo nič na strokovnjaške nasvete ter raje s palico pretepajo drevje, kakor da bi žrtvovali 10 lir za kg arzenata.

V Kojškem smo bili zmeraj vajeni lepega cerkvenega petja. Toda kam se je izgubil oni močni zbor 70 pevcev? Pomagali bi si lahko, če bi se vodilne moči za stvar bolj zavzele. Slabo je tudi to, da se pevci omalovažujejo. Organist je še mlad, zato je treba, da se tudi pevci navadijo malo potrpljenja. — Ker že drugače ne pomaga, moramo vsej javnosti povedati, da prihajajo na kor neki fantalini, ki se obnašajo tako kakor v hlevu. Na prvi dan šmarnic so celo pevkam nagajali. Treba je, da jih kdo nadzoruje s palico.

Dol. Cerovo. — Kakor vsako leto tako smo tudi letos prispevali za sveto mašo na veliko noč. Toda letos ni bilo slišati pritrkovanja. Kdo je tega kriv? No, smo pa s cerkvenim zborom prav zadovoljni.

Iz tržaške okolice.

Barkovlje. — (Smrt pobira. — Cerkev čakal!) — Pretekli mesec so odšli po večno plačilo trije dobro znani možje, in sicer Avguštin Pertot, Ulderik Endviga in Jurij Krečič. Naj počivajo v miru! V daljni južni Ameriki je umrla po dolgem bolehanju Zora Škerlova, vd. Petelin. V dveh letih je to že četrta smrt v družini. N. p. v m.! — Z veliko nočjo se je začelo pri nas zopet hrupno življenje. Tržščani se vsako nedeljo razlezejo po vsem našem nabrežju. To bo trajalo tja do novembra. — Naša cerkev še vedno čaka odrešenja. Mestna občina je nakazala 14.000 lir, a kaj bo to za tako podrtijo.

Ricmanje. — Bliža se drugi slovesni praznik za našo cerkev: varstvo sv. Jožefa, ki ga bomo prav slovesno obhajali 11. t. m. Zlasti oni, ki še niso opravili velikonočne dolžnosti, naj pridejo, ker bodo trije duhovniki na razpolago. To je tudi potrebno, ker odkar je odšel iz Doline č. g. dekan, mora naš gospod opravljati kar štiri fare (Ricmanje, Boršt, Boljunec in Dolino.) Vsaka fara šteje nad 1000 duš.

Iz Gor.

Tolmin. — (Mesec maj. — Praznik gasilcev. — Poroka.) — Mesec maj nam pa res nič lepe pomladi ne obeta; zdaj imamo dež, zdaj veter, nato spet malo sonca. Včasih nas obišče kar čisto jesensko vreme. Letos nimamo šmarnic zvečer kot navadno, pač pa samo zjutraj, ker sta samo dva gospoda in imata z vso našo veliko okolico preveč dela. — V nedeljo so tudi naši gasilci praznovali god sv. Florijana. Za drugo mašo, kjer navadno poje poljubinski zbor, so zbrali moški zbor; petje se jim je še precej posrečilo. — Preteklo sredo se je poročil Miha Sivec (p. d. Kaj-

nar) iz Dolj z Lucijo Gabrščekovo (p. d. Čufrovo) iz Dolj.

Sedlo. — (Svež grob.) — Po dolgem trpljenju in mučni bolezni je umrla Bertica Čušova, komaj petnajstletna hčerka uglednega posestnika Antona Čuša. Bila je tihega značaja, vsestransko skrbna in pridna ter splošno priljubljena mladenka. Njene tovarišice iz Marijine družbe so ji za slovo pele žalostinke v cerkvi in na grobu. Bertica, uživaj večno, nebeško veselje! — Ko so na veliki teden peljali po skladovni cesti nad Sedlom novi zvon v sosedno župnijo Breginj, so naši zvonovi zapeli pozdrav svojemu ljubemu bratu in mu želijo prav dolg, vekovit ter uspešen obstanek! — Sena je obilo na prodaj, a nima pravičnega kupa in tudi kupca ni od nikoder. Običajni kupci iz okolice Čedad niso prišli. — Dela pri potoku Bela niso še letos pričeli. Brezposelni zidarji in sploh delavci težko čakajo, kdaj se začne delo. — Nekaj naših fantov in mladih mož se napravlja na pot in na delo v Švico. — Grdo je, da nekateri fantje med sv. mašo pri cerkvenih vratih pod zvonovi uganjajo burke, si kratijo sveti čas s smehom in nedostojnimi pogovori. Take poredneže naj dušni pastir javno s prižnice opozori.

Soča. — (Cerkvena ura. — Poroka.) — O veliki noči smo popravili našo cerkveno uro, ki je bila zanemarljiva že več let. S popravilo smo res zadovoljni, saj tako ni bilo enotne ure v kraju. Hvaležni smo zato našemu poštarju, ki je uro popravil in upamo, da bo za naprej dobro tekla.

Dne 24. aprila se je poročil Andrej Kavš iz Soče št. 28 z Jožefo Kavsovo iz Soče št. 149. Mladima in zglednima novoporočencema želimo obilo božjega blagoslova v novem stanu.

Drežnica. — (Elektrika. — Vprašanje 302. — Igranarave.) — Dovoljenje za elektriko so nam odbili, ker smo preblizu meje. Najbrže pa so drugi vzroki, ker veliko central deluje še v še večji bližini meje.

Vprašanje 302 naj bi naša dekleta pogledala in ga dobro preštudirala, da bi ne bilo toliko gorja in nesreč po naših družinah.

Krava Jakoba Korena iz Magozda je vrgla štiri teličke. Žal, da so bili mrtvi.

Slap ob Idriji. — (Kvartincek.) — Mo pri »radio.« — »Novi list« k nam nič ne pogleda, pa vendar bi našel kaj zanimivosti. Omembe vredna je naša domača trgovina in gostilna Vogrič. Bodi domačin ali tujec, tu si postrežen z vsem blagom, kakor v Gorici. Novost za nas je »radio«, katerega si je oskrbel v svoje prostore g. Vogrič. Včasih poslušamo pri »kvartinceku« brica ali vipavca lepe peske iz daljnih krajev.

S Pivke.

Hrenovice. — (Lepa navada.) — Odkar smo imeli zadnjič misijon v fari, se je vpeljala lepa navada. Vsako prvo nedeljo v mesecu imamo moške in fantje spoved in sv. obhajilo.

Drugo nedeljo dekleta in Marijina družba. Tretjo nedeljo pa žene in drugi ljudje. Takò gre vedno po vrsti. — Avgusta meseca bomo imeli sv. birmo. Pripravimo se na ta slovesni dan!

Matenja vas. — Našim fantom in tudi tujim, ki so že eno leto pri nas kot delavci, vsa čast. O dekletih pa je treba žal zapisati, da so kar preveč navdušene za lov na fante. Posebno par jih je, ki so vedno pripravljene, kadar jih pokliče zvonec kolesarjev.

Rakulik. — (Ne zanemarjajmo!) — Naša vas je v lepi solnčni legi. Lahko bi imeli dosti sadja, kakor je bilo pred 30 leti, ko smo speljali v mesto dosti sliv in jabolok. Zdaj smo pa postali nazadnjaški. Sadno drevje je polno mahu in škodljivcev. Kmetje, potrudite se, da bo prihodnje po mlad vse drevje očiščeno; posnemajte umne sadjarje!

Narin. — (Ne segaj na tuje!) — Več vaščanov nas je, ki imamo travnike in gozdove okoli Črmelič. Vsako leto pa opazamo, da nam nekdo po več hrastov poseče. Opozorjamo dotičnika, naj neha segati po tuji lastnini, ker bo sicer prišel v roke pravice.

Iz goriške okolice.

Solkan. — Naši naborniki so pa le toso lepo naredili. Pred odhodom so vsi šli pozdravit domačega dušnega pastirja in ga prosit blagoslova. Potem so se od vseh znancev še poslovili z lepim petjem. Tako je v redu!

Prav grdo pa je, da nekateri starši ne pošiljajo otrok h krščanskemu nauku. Za danes le to!

Vrtojba. — (Razno.) — Imeli smo res vesele velikonočne praznike. Ob lepem vremenu je donelo v naši cerkvi tudi lepo in vzpodbudno petje, za katero se je potrudil mladi organist Izidor Faganelj, ki nas pa sedaj zaradi vojaščine zapušča. Kličemo mu: »Na veselo svidenje!«, pevcem pa: »Vztrajno naprej!«

Nov grob se je odprl; vanj smo položili 73-letnega Andreja Turela. Bil je izvrsten krojaški mojster, katerega se je posluževalo veliko okoličanov, ki so mu izkazali na belo nedeljo zadnjo čast pri pogrebu. — Naj počiva v miru! Družini naše sožalje!

Vrtojba. — (Poročilo.) — 29. aprila se je poročil g. Kazimir Saunig, učitelj, z gđ. Zoro Vilharjevo, učiteljico iz Gorice. Oba sta službovala več let v Ozeljanu; zadnja leta pa sta bila premeščena v notranjost države. Novemu paru obilo srečel!

Iz Istre.

Cezarji pri Kopru. — (Nesreča na družina.) — Pretekli četrtek se je Kodarinovim pripetila nova nesreča. Njih Ivana se je obesila na visok zid, od katerega se je odkrušil velik kamen in pokopal nesrečno deklico. Zlomil ji je levo nogo, da so jo morali kar brž prepeljati v bolnišnico. Oče je že 16 mesecev v ječi. Zdaj pa še to.

Kubed. — Velikonočne praznike smo prav lepo praznovali. Tudi naše

kratkokrillke so se nekoliko poboljšale. Fantje so pa menda zelo »boga-boječi«, ker so se pri procesiji branili nositi nebo. Pohvaliti pa moramo vsaj tu naše pevce.

*

Nekateri sumničijo, kot smo zvečeli, g. Rojca Petra, češ, da je on naš dopisnik. Izjavljamo, da to ni res!

Uredništvo.

Prešnica. — (Ponočna zabava.) — Na veliko nedeljo zvečer so neznanci, gotovo so ga imeli kaj pod kapo, sezidali povprek ceste iz Prešnice v Klanec na dveh krajih majhne zide. Preščani gotovo niso bili. Zvečer bi se bila nekemu avtomobilistu kmalu pripetila huda nesreča. — Naš vodovod dobro deluje. Le vaše otročaje bi morali očetje ali matere malo zlasati, ker se igrajo okoli pip, dokler jih ne pokvarijo in povrhu še odnesejo.

Socerb. — V 17. številki »Novega lista«, ki ga tu prav željno prebiramo, je nekdo zapisal, da je pri nas kruh dražji kot drugod. To ni res. Kdor je tisto pisal, najbrže nima več prostora v knjigi, kjer zapisuje, koliko kruha vzame na upanje.

Krušarica.

Herpelje. — (Lepo!) — Stari veliki zvon se je lansko leto razbil. Bil je zavarovan. Letos smo dobili novega, a ga še nismo slišali, ker moramo čakati iz tovarne delavca, da ga dene na mesto. — Uredilo se je nekoliko tudi cerkveno petje. Fantje in dekleta so se zbrali in začeli hoditi k pevskim vajam. Celó tako požrtvovalni so, da sami plačajo učitelja. Na naše »opasilo« bomo imeli blagoslov kipa Srca Jezusovega. Tudi tukaj so se naši fantje pokazali. Odrekli so se običajnemu plesu in sklenili plačati s prihranjenim denarjem pevske vaje, da se nauče do 15. julija latinsko mašo.

S Krasa.

Devin. — Svetišče sv. Ivana ob Tismavu v bližini Devina bo v tekočem letu obnovljeno. Po poročilih listov se je vlada odločila, da zopet vzpostavi staro romarsko cerkev, ki je bila med svetovno vojno porušena. Stroški za obnovitev so proračunjeni na nekaj čez pol milijona lir. Prvotna stavba, ki je bila potem večkrat prenovljena, je bila zgrajena od devinskih grofov l. 1483.

Sežana. — Na belo nedeljo smo imeli celodnevno češčenje. Udeležba v cerkvi je bila precejšnja; bili so domačini kakor tudi verniki iz sosednje povirske fare. Le tržaški izletniki so motili pobožnost. — Nekaterim cerkvenim pevkam se je zahotelo, da so se ostrigle na balinček. Pred kratkim smo dobili Sežanci »cirkus«, kar je bilo seveda jako potrebno, ker odkar nas je zapustil sežanski Trebušnik in njegova boljša polovica, nismo imeli take zabave. Starodavni semenj 3. maja se je obnesel precej dobro. Sežanski pismouki trde, da se je uvedel ta semenj l. 1816., ko je bil postavljen oltar sv. križa v sežansko cerkev. Takrat so pričeli hoditi romarji v Sežano na nekako božjo pot. Ob taki prilož-

nosti so razložili krošnjari pred cerkvijo svoje blago; prvi med njimi so bili baje »fovčarji«.

Stara navada.

Da se popije danes precej vode pod imenom vino, je splošno znana stvar, a tudi v prejšnjih časih ni bilo mnogo drugače.

Že v starih časih so dodajali vinu morske vode, ker so mislili, da se s tem vino zboljša.

V grških Atenah je bilo krščenje vina tako v navadi, da se je vlada odločila nadzorovati vino, a brez uspeha, ker so bili trgovci »prebrihtni«. Iz grške domovine poznamo nekega Kanthara, ki je bil bajè tako velik umetnik, da je vsako vodo lahko prekrstil v vino. Modrijan Platon pravi, da so držali vinotoče le ljudski izvržki, do čim je bilo pravemu grškemu meščanu prepovedano držati vinotoč. Zanimivo je, da so imeli Grki le eno besedo »kapelos« za tri pojme, in sicer za sleparja, ponarejevalca in gostilničarja.

Rimljan Petronij pravi, da so vsi gostilničarji rojeni pod nebesnim znamenjem vodnjarka, Marcellus pa pripoveduje, da gostilničarji skušajo povečati svoj dobiček z dolivanjem vode v vino, kar smatra navadno ljudstvo za pravo zastrupljanje. Plinij piše v svojem prirodoslovju, da so slavna vina iz Caecuba in Falerne krščena že pri samem rojstvu (pri mastitvi) in da prodajajo mnogi gostilničarji le še ime slavnega vina. Plinij pripoveduje, da so vinogradniki na narbonskem obrežju zgradili posebne vinske tvornice in da so stavili v vino posebne stvari, samo da bi bilo lepše.

Tako je bilo v starem veku, to je pred in neposredno po Kristusovem rojstvu. V srednjem veku pa ni bilo nič bolje. Cerkev je primerjala ponarejevalce vina krivovercem, ki zavijajo vero. Neki škof je prepovedal ponarejevalcu vina sprejemanje zakramentov. Tomaž Akvinski pravi: »Trgovci smrtno greši, če doliva vodo v vinu.« Ta sleparija zahteva povračilo; ničev bo njegov izgovor, da mešanica ni škodljiva in da je mešanje vode med vino že starodavna navada. Luter je rekel: »Mi Nemci smo reveži, ker ima rensko vino sicer res mnogo tekočine iz Rheina (reke na Nemškem), a malo od vina.«

Iz srednjega veka se vleče veriga v današnje čase: zakaj pred par dnevi so prinesli časopisi vest, da so zaplenili nekemu milanskemu trgovcu precej hektolitrov vina, ki je bilo napravljeno iz suhih smokev.

»DOMAČE BRANJE«

Izšel je prvi snopič!

Objave.

Pregled vozov v Trstu.

Na ukaz tržaškega občinskega načelnika se bo vršil na senenem trgu, piazza Foraggi, od 12. do 14. maja od 8. do 5. ure popoldne pregled vprežnih vozov iz tržaške občine. Lastniki morajo dati vozove že prej stehitati. Proti

plačilo 12 lir preskrbi občina predpisano kovinsko tablico, na kateri bo označena teža voza. Občinska komisija bo ob tej priliki tudi ugotovila ali ima voz zavoro in ali so obroči dovolj široki. Kdor bi prekršil to odredbo, bo kaznovan z globo od 25 do 100 lir. Pregledu so podvrženi tudi kmečki vozovi.

Potniški avto Sv. Lucija-Tolmin-Kobarid

bo vozil od 15. maja dalje iz Tolmina na postajo in nazaj k vsakemu vlaku, v Kobarid pa kakor doslej dvakrat na dan. — Iz Gorice pojde avto proti Kobaridu v četrtek ob 5. in pol popoldne, iz Kobarida v Gorico pa kakor doslej ob 7 in četrt zjutraj.

Darovi.

Za »Sirotišče svete Družine«: N. N. 10 L, Mont 500 L. — Srčna hvala!

Gospodarstvo.

Trg kmečkih pridelkov.

TRST, dne 5. maja:

Domači krompir 45, gališki 35, ogrski 35, novi 110.

Zelenjad: radič 80 do 100, mladi 240, solata 120 do 180, solatica 180 do 200, hren 400, korenje 100, brokoli 60, blitev 40, grah 80 do 100, koperski 160, rdeča pesa 260 do 280.

Jajca 35 do 45.

GORICA, dne 6. maja:

Zelenjad: šparglji 240 do 250, špargice (tanke šparglji) 120, peteršilj 40 do 50, solata 60, domači grah 240, brokoli 40 do 50, domače kolerabe 200 do 220, špinača 50 do 60, radič 20 do 40, (šparglji gredo večinoma v Nemčijo, potem v Avstrijo, grah na Češko, solata v Avstrijo.)

Krompir 25 do 35. Zgodnji semenski krompir iz Holandske se dobi tudi po 30 in manj. Maslo 11.50 do 12, jajca 32 do 30.

Pregledovanje plemenskih bikov.

V dneh od 29. aprila do 9. maja se je vršil, oziroma se bo vršil pregled v Brdih, goriški okoličnici, Vipavski dolini, na Banjski planoti in na Kanalskem. Žalibog nismo dobili nobenega obvestila in zato nismo mogli živinorejcev pravočasno obvestiti, četudi bi to zelo radi storili.

V spodaj navedenih dneh bo pregled v naslednjih krajih:

Torek, 13. maja: Podbrdo ob 9. in pol, Huda južna ob 10. in pol, Koritnica ob 11., Gralhovo ob 11. in pol, Kneža ob 13., Podmelec ob 13. in pol, Idrija na Bači ob 14. in pol, Sv. Lucija ob 15. uri.

Sreda, 14. maja: Ponikve ob 10., Pečine ob 11., Slap ob 14., Volče ob 15. uri.

Petek, 16. maja: Breginj ob 10., Sedlo ob 10. in pol, Borjana ob 11., Potoki ob 11. in pol, Kred ob 12., Livek ob 14. in pol.

Sobota, 17. maja: Log ob 10., Soča ob 11.,

Ljudska posojilnica Šempeter v Gorici v. z. z. n. j.

vabi svoje člane k

rednemu občnemu zboru, ki se bo vršil dne 27. maja t. l. ob 9. uri predpoldne v društvenih prostorih.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva,
2. odobritev rač. zaključka za l. 1929., 3. volitev načelstva in nadzorstva, 4. slučajnosti.

Ako bi ne bilo zbrano ob določenem uri zadostno število članov, se bo vršil občni zbor pol ure kasneje ob vsaki udeležbi.

NACELSTVO.

VABILO

na REDNI OBČNI ZBOR

»Mlek. zadr.« v Trnovem pri Bistr., ki se bo vršil v nedeljo dne 18. maja t. l. ob 15. uri v prostorih mlekarne s sledečim dnevnim redom: 1. čitanje in odobrenje zapisnika zadnjega občnega zbora, 2. poročilo predstojništva, 3. poročilo nadzorništva, 4. odobrenje računskega zaključka za l. 1929., 5. izpodbijanje pravil, 6. volitev predstojništva in nadzorništva, 7. slučajnosti.

Letni in končni računi in predlogi, ki se bodo stavili občnemu zboru in poročilo nadzorništva so od 4. maja 1930. naprej razpoloženi in jih zadržniki lahko pregledajo vsak dan ob uradnih urah.

Opomba: Če bi ta občni zbor ne bil sklepljen, se bo vršil v smislu § 66 združenih pravil 1. junija 1930. v istih prostorih in z istim dnevnim redom drugi občni zbor, ki bo sklepal brezpogojno ne glede na število navzočih članov.

V Trnovem, 4. maja 1930. Predstojništvo.

ZAHVALA.

Z žalostnim srcem naznanjam, da je Vsemogočni poklical k sebi dne 29. aprila po daljšem trpljenju moja drago ženo

KATERINO TEFAČ.

Ob tej priliki se zahvaljujem vsem, ki so pokojnici izkazali zadnjo čast s spremstvom pri pogrebu ali mi na katerikoli način stali ob strani. Posebna zahvala tudi č. g. dekanu iz Solkana in g. kuratu iz Deskel za spremstvo pri pogrebu, č. sestri za požrtvovalno postrežbo in vsem v pevcem za žalostinke. — Vsem najtoplejša zahvala.

Solkani-Deskle, 1. maja 1930.

Zalujoči soprog: Alojzij Tefač.

ZAHVALA.

Zapustil nas je po dolgi in mučni bolezni, previden s tolažili svete vere, naš ljubljani sin in brat

Francelj Kaluža

v 26. letu starosti. Ob tej bridki izgubi se toplo zahvaljujemo vsem, ki so nam lajšali veliko bol. Posebna zahvala preč. g. župniku Kovačiču za obisk in tolažbo v bolezni, zlasti v zadnjih dneh, vsem sorodnikom za sočustvanje in dobrim fantom in dekletom za darovane vence.

Iskrena hvala pevskega zbora za žalostinke in vsem obilnim spremljevalcem na zadnji poti. Vsem Bog stotero plačaj!

Dol. Košana, 7. maja 1930.

Zalujoča družina Kaluža.

Naročite se na »Domače branje«
Naslov: Tipografia Cattolica,
Riva Piazzutta 18 — Gorizia.

„CECILIA“, tovarna orgel v GORICI,

ulica Sv. Ivana št. 7 izdeluje orgle po najnovejšem načinu. — Tovarna je opremljena z vsemi potrebnimi stroji ter ima uslužbeno izkušeno tehnično osebje. Izvršuje tudi popravila.

Računovodja

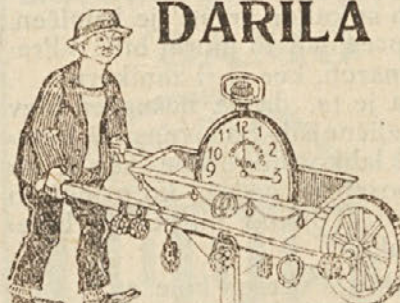
(ragioniere), domačin, oblastveno potrjen, daje nasvete za vpeljavo trgovskih knjig, ki jih trgovci in obrtniki po novih zakonskih določilih morajo uvesti s 1. julijem t. l.; prevzame nadalje vodstvo trgovskih knjig bodisi na strankinem domu ali v svojem uradu; sestavlja bilance in inventarje ter sprejema vsa v knjigovodstveno stroko spadajoča opravila. Rag. Ciril Zorut, Gorica, via Codelli 3, pritličje.

Rezilna ploščica „OCEAN“

izdelana iz najboljšega švedskega jekla stane 60 stotink. — Prodajamo stroške za striženje brade in las, škarje, nože, BRITVE »SOLINGEN«. — Vsaka britev se proda z JAMSTVENIM LISTOM. — Imamo orodje za vse obrti in za vrtnanje, pile za žage, brusilne kamne itd. po zelo nizkih cenah.

LAMA TRIESTE, CORSO GARIBALDI 19

DARILA za poroke in krste dobife v zlatarni

F. BUDA — TRST,
Corso Garibaldi 35, via Roma 16.

Velika razprodaja bombaževine pri trdki

ALL' ECONOMIA FAMILIARE
Trst - Piazza Ponterosso N. 5

Pisana mušola	od L. 1.50 naprej.
perkal z jamčeni barv	od L. 2.90 naprej.
perkal dvojne višine	od L. 3.50 naprej.
poplin za srajce	od L. 3.50 naprej.
oxford za srajce	od L. 2.90 naprej.
svileno platno, raznih barv	od L. 2.90 naprej.
pisana svila	od L. 2.75 naprej.
bel in rumen panama	od L. 2.85 naprej.
pisani batist za perilo	od L. 2.50 naprej.
jajčja kožica (priloznost!)	od L. 2.20 naprej.
madapolam	od L. 1.90 naprej.
prti dvojne višine	od L. 4.90 naprej.
prtiči za 6 oseb	od L. 15.50 naprej.
pisani prti, 150x150	od L. 7.50 naprej.

Bogata izbira maj, nogavic, obrisač, prtičev, robcev, čipk itd., itd.; vse je po zelo nizkih cenah.

Preden kaj kupite, oglejte si naše cene.

Za nakup čez 20 lir, prejmete darilo.

Z žalostnim srcem naznanjamo, da je dne 3. maja t. l. ob petih pop. v Gospodu zaspal naš ljubljani oče, stari oče

IVAN GORJUP,

pekovski mojster,

v 61. letu starosti.

Zahvaljujemo se vsem pogrebem. Posebej še č. g. župniku Picciulinu za verska tolažila, g. zdravniku De Fioriju, g. Marcelu Bratužu ter vsem darovalcem vencev. Bog jim povrni!

Gorica, 5. maja 1930.

Zalujoči družini: Gorjup in Zuodar.

Čezsoča ob 12., Bovec ob 14., Žaga ob 15., Serpenica ob 15. in pol, Trnovo ob 16., Kobarič ob 16. in pol.

Četrtek, 22. maja: Stopnik ob 8., Šebrelje ob 11., Kladje ob 15., Planina ob 16. uri.

Predno opeša lucerna, moraš vsejati med njo travo, če hočeš pridobivati krmo na istem zemljišču. Če ne podseješ ničesar, se bo razvil na golih, to je lucerne prostih mestih plešev. Najboljša trava je pasja trava (*dactylis glomerata*, erba mazzolina), katero lahko tudi sedaj podsejemo. Na vsakih 100 štirjaških metrov deseteljišča posej po pol kg semena pasje trave.

Breskve so navezane na medsebojno opravevanje. Zato ne smemo misliti, da dajo samosevke, oziroma iz kosti vzgojene breskve popolnoma enak sad kot drevo, od katerega izvira kost.

Cepiti več vrst sadja na isto drevo je nesmiselno, zakaj ene vrste rastejo hitreje kot druge. Tako drevo nima nikdar enakomerno razvite oblike. Če se hoče sadjar igrčkati z različnimi vrstami na istem drevesu, to lahko stori, a prave koristi pa od tega nima.

Prašič je rad čist.

Zato brodi tudi po umazani vodi, če nima čiste na razpolago. Prašiči imajo navado, da uredijo ležišče v enem kotu, stranišče v drugem. Če poskrbiš, da je hlev čist in snažen, boji prepričan, da prašič ne bo preveč umazal. Pregovor: „Nemaren si kakor prašič“ je krivičen. Pravilni pregovor bi moral biti: „Prašič je nemaren, ker si ti zanikern.“

Resnica je ta, da je nesnažen hlev vir najrazličnejših bolezni, radi katerih prašič lahko tudi crkne. To si zapomni posebno sedaj, ko prihajajo topli dnevi. Toplota pospešuje boleznske kali.

Kokošja očesna bolezen.

Kokoši lahko napade huda očesna bolezen. Oko in okolica se vnameta in vnetje se razširi večkrat tudi v očesno duplino in v nosnico. Bolezen je nevarna in nalezljiva ter lahko povzroči smrt. Zato je treba bolnika takoj ločiti od zdravih, dobro razkužiti kurtnik vsaj z apnenim beležem ter oči umivati s prekuhano, a še mlačno vodo.

Samorodeče trte

ali trtni hibridi, kakor jih ponekod imenujejo, in katerih se je zaleglo mnogo tudi pri nas, niso nikjer po okusu pravih vinogradnikov. V Jugoslaviji so sajenje takih trt sploh prepovedali. Proti njim se je izrekel tudi zadnji mednarodni vinogradniški kongres. Sedaj se začenja vojna proti tem trtam tudi v Italiji in slišijo se glasovi, naj vlada sajenje in širjenje teh trt enostavno prepove. Lepo in koristno bi bilo sicer, če bi imeli trte, katerih ne bi bilo treba ne škropiti in ne žveplati in ki bi jih ne uničila trtna uš ter bi dajale povrhu še obilen pridelek prvo vrstnega vina. Do danes pa ne poznamo še take vrste in ima vino od samorodečih trt poseben duh in okus, ki ni vsem pivcem po godu. Dobri vinogradniki so že uvideli, da te vrste

Poljedelci - Gostilničarji.

Naznanjam, da sem otvoril v lastni hiši v Postojni šte. 139. veliko zalogo izbranih vipavskih in istrskih vin, katera razprodajam po zmernih cenah. — Priporoča se

JANKO SEVER,
POSTOJNA 78.

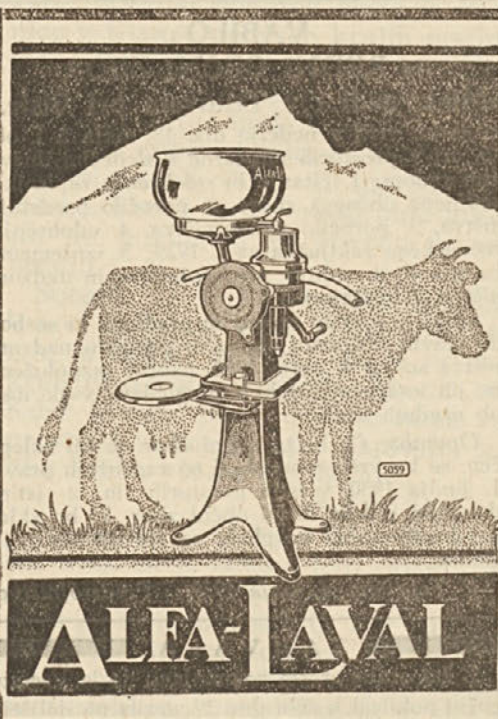
ZDRAVNIK

dr. L. SIMONITI,
bivši asistent za notranje bolezni,
sprejema vsak dan v **Gorici,**

PIAZZA VITTORIA (na Travniku)
(nasproti gostilne „Fiegl“.)

od 9. - 12. in 3. - 4.

Ob sredah po četrti uri na lastnem domu v
Biljani v Brdih

„ALFA LAVAL“

Vam kažena sliki

POSNEMALNIK

(tip 1930)

z bobničem, ki ne porjavi.

Družba ALFA LAVAL

5. Via Farneti - MILAN 119 - Via Farneti 5.

Najlepše blago!

Najboljši izdelek!

Najnižje cene!

„AL CALMIERE“,

zaloga sukna in izgotovljenih oblek,

TRIESTE — Ponte della Fabra, vogal via Carducci.

LASTNA KROJAČNICA

izdeluje prav natančno **OBLEKE** in **POVRŠNIKE**

po Lit. 250, 275, 300, 325 in 350.

Obleke po zadnjem kroju iz zajamčenega blaga stanejo

za odrasle	OBLEKE	po Lit. 75, 115, 180. 215 in več,
	POVRŠNIKI	po Lit. 98, 145, 165, 245 in več,
za mladeniče:	OBLEKE	po Lit. 98, 133, 155, 180 in več,
	POVRŠNIKI	po Lit. 90, 110, 130, 145 in več,
za otroke:	OBLEKCE	po Lit. 45, 55, 70, 90 in več,
	MORNARIŠKE OBLEKCE	po Lit. 22, 35, 50, 90 in več,

Hlače zadnje novosti - delavne obleke - potniški plašči.

Bogata izbira **OKRASKOV**
za ženske plašče in pomladne jopiče.

Takih cen za tako blago, ne najdete nikjer!

niso za nas in so jih začeli nadomeščati z drugimi, to je našimi domačimi trtami, cepljenimi na ameriških podlagah. Najboljše bi bilo, če bi vse samorodeče trte sploh izginile iz dežele.

Od vseh samorodečih trt se da opravičiti le Clinton in to le za one lege naše domačije, kjer rabijo trto za okras hiše in kjer domače vrste ne dozorevajo.

Piškave jabolke in hruške.

Piškavost ali črvivost pozna vsakdo, ki goji jabolke in hruške. Povzroča jo škodljivec, ki ima lepo ime tončič (latinski »carpocapsa«).

Metuljček se pojavi maja in junija meseca. Samica zleže jajčke na drobni, komaj zarojeni sad, pa tudi na peclji ali list. V 10 dneh se razvije iz jajčka ličinka, ki načne sad in si grize roveček v notranjost; roveček napolni s svojimi odpadki. Po 30 do 40 dneh doseže črviček popolni razvoj, zapusti sad in se zabubi (v majhnem belem kokonu, sličnem svilodu.)

V poznejših mesecih, ko se je sad že precej razvil, dobimo drugi zarod. Črvički se zarijejo v sad najraje tam, kjer se sad dotika kakega lista ali pa drugega sadu. Drugi zarod je ravno tako škodljiv kot prvi. Črvi v dozorelih jabolkih spadajo k drugemu, to je poletnemu zarodu.

Tončič je najhujši sovražnik hrušk in jabolk, ker uniči večkrat tudi polovico sadov. Od prvega zaroda navrtani plodovi odpadejo, drugemu zarodu pa črvivost ne dovoli, da bi plodovi popolnoma dozoreli in radi segnijo, če ne odpadejo zeleni.

Borba proti temu škodljivcu ni težka. Uničujemo ga s svinčnim arsenatom (arseniato di piombo), katerega škropimo v polodstotni raztopini z vodo. Predvsem je treba paziti, da škropimo pravočasno, to je takoj, ko je sadje odcvelo in so že odpadli cvetni listi. Drugič moramo škropiti kaka dva tedna pozneje, tretjič pa koncem julija, ko se pojavi že poletni zarod, to je metuljčki iz prvega zaroda.

Paziti moramo tudi, da uničimo vse črvice sadove, čim odpadejo z drevesa. Najbolje je, da jih skuhaš in pozkrmiš prašičem. Toplo svetujemo tudi vsem, da obvežejo deblo s cunjjo, na katero se pojde gotovo zabubit mnogo ličink. Koncem julija in začetkom novembra take cunje sežgemo in z njimi celo zalego škodljivcev.

Nove postave.

NOVE DOLOČBE O UŽITNINI.

Pred kratkim smo poročali o novi užitnini. Med tem je bila znižana užitnina na vino, ki znaša od 1. maja 1930. dalje: 50 lir od hl v občinah prvega razreda; 36 lir v občinah drugega razreda; 29 lir v občinah tretjega razreda in 23 lir v občinah četrtega razreda. Državna doklada na vinsko užitnino pa je ostala neizpremenjena.

Vedno nove pošiljatve

za poletno dobo.

S. LEVI, Trieste, via S. Lazzaro 9.

Par primerov:

Batist v barvah za perilo . . .	a L 1.90
Svila za perilo	a L 1.90
Madapolan	a L 1.90
Borgo za srajce	a L 2.80
Panama za srajce	a L 2.80
Najfinejši popelin	a L 3.50
Svile za obleke	a L 3.50
Pelle uovo, fino	a L 3.50
Gobaste brisače	a L 3.50

Izredna prilika:

Beli prtiči	po L 1.50
Namizni prti na meter . . .	po L 4.20
Domača kotenina, 150 vis. .	po L 4.20
Črni saten	od L 3.— naprej

Velika izbira blaga za moške obleke, nogavice, maje itd.

PAZITE NA ŠTEVILKO!

Civilno inženirska pisarna
dr. ing. Gabersčik Oskar,
TOLMIN,

izvršuje vsa civilno inženirska dela in vsakovrstne projekte; napravi načrte in vse potrebno za priznanje vodnih pravic ter za žične vzpenjače; meri in parcelira zemljišča; izdeluje zemljiške skice za kupnoprodatne pogodbe; razne cenitve za privilegirana posojila itd.

Tvornica tehtnic, uteži in mer
Giuseppe Florenc & C.o

TRST, via Vidali 9, tel. 84-03

z veliko izbero uteži, mer in tehtnice oblastveno odobrenih iz domačih in inozemskih tvornic.

Popravljamo najrazličnejše tehtnice po zelo nizkih cenah. Za dobo popravila damo tehtnice in uteži na razpolago brezplačno.

Vinorejci!

Veliko zalogo trtnih škropilnic lastnega izdelka, nahrbtnih žveplalnikov, razpršilnikov kakor tudi vsakovrstnih kotlov dobite pri **F. RUŠTU,**

trgovina z železnino,
kleparstvo in kotlarstvo,

Šturijske — Ajdovščina.

PREKLIC.

Podpisani Ivan Kocjančič iz Krogelj, preklicujem vse neresnične besede, ki sem jih izrekal dne 23. februarja t. l. proti g. Valentinu Jercogu in gđ. Emiliji Oti iz Krogelj ter se jima zahvaljujem, da sta odstopila od tožbe.

Krogelj, 16. aprila 1930.

Ivan Kocjančič, Krogelj 11, Dolina.

LLOYD LATINO

IN

SOC. GEN. DI TRASPORTI
MARITTIMI A VAPORE
Agenzia Gorizia, Corso Vitt. Em. 5.

Hitre vožnje v Južno Ameriko.

Odhodi iz Genove:

9. maja 1930. s parobrodom

A L S I N A.

V Rio Janeiro in Santos L. 1800,
v Montevideo in Buenos Aires L. 1850;

19. maja 1930. s parobrodom

C A M P A N A.

V Rio Janeiro in Santos L. 2100,
v Montevideo in Buenos Aires L. 2150.

Vožnja traja v Rio Janeiro 15 dni,
Santos 16 dni, Montevideo 18 in Buenos Aires 19 dni.

Prava domača hrana in postrežba!

Za obuvalo rabite

SAMO

SIDOL COMPANY

TRST — Via S. Zaccaria štev. 4

Telefon N.ro 72-73.

NAJCENEJŠA SKLADIŠČA

IZGOTOVLJENIH OBLEK ZA MOŠKE IN OTROKE.

Tvrdba „**ALLE GRANDI FABBRICHE**“

TRST — CORSO GARIBALDI 10 — TELEF. ŠT. 79-35 — TRIESTE

nudijo svojim odjemalcem

vedno dobro založeno zalogo

izgotovljenih moških oblek . . .	od lir 110.— dalje,
modernih površnikov za moške . .	„ „ 95.— „
posameznih jopičev	„ „ 58.— „
črtanih hlač (novost)	„ „ 26.— „
šolarskih oblek iz dobrega blaga .	„ „ 35.— „ in
nepremočljivih plaščev vseh vrst .	„ „ 85.— „

Ima tudi bogato izbero domačega in tujega sukna za naročila po meri. — Delo se izvrši z vso skrbljivostjo v lastni moderni krojačnici

Če vam blago ne ugaja, vam vrnemo denar brez obotavljanja.

Kis je odslej prost vsake užitnine in državne doklade.

Nadalje moramo omeniti še tole, da smejo z dovoljenjem finančnega ministrstva po novi odredbi (kr. odlok od 30. aprila 1930., št. 432) povišati užitnino na meso in gradbeno gradivo vse občine in ne le tako, zvane zaprte občine.

PORAVNAVA.

Mnogi tožijo, kako je pravdanje drago. Skoro vsak zabavlja čez odvetnike in se nad njimi jezi, češ da so oderuhi. Tistega sredstva pa, ki ga nudi zakon, da je lahko vsak sam sebi sodnik in odvetnik, se ljudje prerediti poslužujejo. To sredstvo je poravnava.

Dokler bo človek živel, bodo živele tudi njegove pravice in s pravicami prepri in spori. Spor je naravna stvar, a proti človeški pameti je, da so ljudje od pravdarskega duha kakor obsede ni. Raje naj vse vrag vzame, družino in posestvo, le da moja obvelja. Koliko družinskih žalost je že povzročila pravdarska strast, ki je tudi med našim ljudstvom močno razširjena!

Poravnava je pogodba, ki uredi na miren način spor med strankami, in sicer tako, da ena in druga stranka nekaj popusti. Posebna lastnost poravnave je ta, da mora stranka drugi kaj obljubiti, dati ali pripoznati, in da mora ena in druga od svojih zahtev nekaj popustiti.

Poravnave se lahko sklepajo v najrazličnejših sporih in najraznovrstnejše pogodbe se dajo potom poravnave spremeniti. Vendar je poravnava pri nekaterih pravnih sporih izključena. Tako je nemogoča poravnava v vprašanju, ali je sklenjeni zakon veljaven ali ne, ali pa poravnava o očetovstvu in sinovstvu in o podobnih družinskih zadevah.

Poravnava in kaznivo dejanje.

Pripeti se, da je bil ta ali oni pri pretepu poškodovan ali težko ranjen. Nasprotnik pošlje k njemu prijatelja, ki ponudi za poškodbo primerno odškodnino. Poškodovanec sprejme odškodnino in sklene tako z nasprotnikom poravnavo. Zapomniti si je treba, da velja ta poravnava le glede odškodnine in da poravnava nikakor ne more vezati sodnije. Sodnija bo kljub poravnavi nastopila proti zločincu in in ga kaznovala. Kar velja za težko telesno poškodbo, velja tudi za vse druge zločine, n. pr. za goljufijo, tatvino itd. Kdor pretrpi zaradi enega ali drugega zločina škodo, sklene lahko z zločincem poravnavo zaradi odškodnine, ne more je pa zaradi kazni. Le pri prestopkih, to je pri dejanjih, pri katerih nastopi sodnija samo na zahtevo oškodovanca, drži poravnava tudi za kazen. To velja n. pr. za razžaljenje časti.

Poravnava in zapuščina.

O zapuščini osebe, ki še živi, se ne more skleniti poravnava. Poravnave ne moreš skleniti ne z njo ne s tretjo osebo.

Mož in žena ne moreta spremeniti s poravnavo ženitbene pogodbe.

Ortoped N. BECCHI — TURIN,
via Ormea štev. 32.,

IZVEDENEC ZA ZDRAVLJENJE

K I L E

BREZ OPERACIJE.

Bolni na kili se lahko z zaupanjem obrnejo na osebno znanega in izkušenega ortopeda ter pri njem naročijo posebno pripravo za zdravljenje.

Vpoštevanja vredno je spričevalo dr. J. cav. uff. Vincenza Rotondaro, mornariškega polkovnega zdravnika, Fondamenta Misericordia št. 2625, Benetke, ki je pisal pohvalno pismo za aparat BECCHI, katerega je nasvetoval številnim bolnikom in ki ga je lahko pri vsakem slučaju uporabljal.

Opozarjamo, da bo ortoped Becchi prišel v naslednje kraje:

- v Gorico: 7. in 8. maja v hotel »Angelo d'oro«,
 - v Idrijo: 9. maja v hotel »Didič«,
 - v Sv. Lucijo: 10. maja v gostilno »Mikuž«,
 - v Trst: 11. in 12. maja v hotel »Europa«,
 - v Buje: 13. maja v hotel »Alla Stazione«,
 - v Poreč: 14. maja v hotel »Venezia«, do 14. ure,
 - v Pulj: 14. maja od 16. do 19. ure in 15. maja od 8. do 16. ure v hotel »Miramare«,
 - v Pazin: 16. maja v hotel »Roma«,
 - na Reko: 17. in 18. maja v hotel »Royal«,
 - v Opatijo: 19. maja v pension »Mosler«, piazza Mercato,
 - v Bistrico: 20. maja v hotel »Novak«,
 - v Červinjan: 21. maja v hotel »Friuli«.
- Na zahtevo gre ortoped tudi na dom.

Zobni zdravnik
dr. Robert Hlavaty

sprejema

od 9. do 13. in od 16. do 19. ure

v TRSTU

via S. Lazzaro št. 23-II.

Ob sredah in sobotah ordinira

v POSTOJNI

NAJNIZJE CENE,

10-LETNO JAMSTVO,

ČISTO POSNEMANJE,

LAHEK TEK,

AVTOMATIČNO MAZANJE,
(pri strojih od 130 litrov naprej)

ZVONEC,

ki pove, kdaj se stroj zadosti hitro vrti,

PRODAJA NA OBROKE,

to so

odlike posnemalnikov znamke

„ROTH“

Zastopnik:

Just Ušaj, GORICA

Piazza della Vittoria 4.

Zahtevajte cenik.

MOŠKE OBLEKE.

CAVALIERO,

TRST, CORSO GARIBALDI 5, Tel. 79-32.

Največja izbira oblek, površnikov, nepremočljivih plaščev, trench coatov, hlač, krojev, pisanih hlač; posebnost: **PLAVE IN ČRNE OBLEKE.**

Domače in tuje sukno
za moške obleke.

LASTNA KROJAČNICA NA ŠTEV. 4/1.

NIZKE CENE.

GOVORIMO SLOVENSKI.

Avtomobilna šola Mambrini

Trst, Piazza Dalmazia, št. 2., tel. 31-00.

Posamezni motorji so prerezani, da se vidi delovanje. — Posebni tečaji za vodstvo avtomobilov. — Zagotovljen državni patent.

CENE SO ZELO NIZKE.

CARRIBA

ČISTILNI ČOKOLADNI BONBON

IZBOREN PO OKUŠU. UČINKUJE Z

GOTOVOSTJO PRI OTROCIH IN ODRASLIH.

PRODAJA SE V RUDEČIH ZAVITKIH PO 50 CENT.

Kemično-tekstilni zavod „Alla Madonna della Salute“ Cav. Raff. Oodina - Trieste, S. Giacomo.

Oglavni zastopnik in založnik za Italijo in kolonije: Adolfo Cecchi - Trieste Via S. Nicolò 111

Kakšna mora biti poravnava?

Našim ljudem je poravnava znana. Tako se sklepajo poravnave med starši in otroci zaradi vzdrževalnine, pri prepirih, ki se tičejo posesti in služnosti in tako dalje. Večkrat se te poravnave sklepajo tudi s pomočjo mož razsodnikov. Največkrat se poravnave sklepajo le ustno. Veljavna pa je le poravnava, ki se je sklenila pisмено.

Ko gre za spore glede nepremičnin in pravic na nepremičninah, mora podpise overoviti notar; v tem slučaju je najboljšo, da sploh napravi notar listino o poravnavi. Taka poravnava učinkuje nasproti tretjim le tedaj, če je vpisana v zemljiški knjigi.

Učinek poravnave.

Učinek poravnave je enak pravo-močni sodnijski razsodbi. Razume se samo po sebi, da učinkuje poravnava samo glede predmeta, radi katerega je bila sklenjena. Ako je pri sporu udeleženih več oseb, je poravnava veljavna le za stranke, ki so jo sklenile in ne more nikdar škodovati drugim upnikom ali pa dolžnikom.

Ali je mogoče izpodbijati poravnavo?

Poravnave ne moreš izpodbijati radi pravnih zmot. Recimo, da si sklenil z nasprotnikom poravnavo, ker si mislil, da govori postava proti tebi. Pozneje si pa zvedel, da je postava na tvoji strani in zato bi hotel razveljaviti poravnavo. Ne!

Pač pa smeš izpodbijati poravnavo zaradi stvarnih zmot, posebno zaradi zmot v računu. Stvarne in računske pogoške je mogoče vedno popraviti.

Nadalje je mogoče izpodbijati poravnave, ako je bila sklenjena na podlagi potvorjenih listin.

Predvsem pa je poravnava brez učinka, ako je nasprotna stranka noče izvršiti. Zato lahko vedno zahtevaš, da se taka poravnava uniči.

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje št. 330: Potni list za Egipt mi poteče čez mesec dni. Ali ga lahko podaljšam in kako? — **Odgovor:** Pojdite, preden list poteče, na kr. kvesturo in prosite za podaljšanje.

Vprašanje št. 331: Ali je mogoče dobiti potni list za Avstralijo? Koliko stane vožnja? Kakšno je podnebje in kakšni so tam zaslužki? — **Odgovor:** Potni list in potrebne listine Vam preskrbi paroplovna družba. Vožnja iz Genove v zapadno Avstralijo (Perth) stane v 3. razredu okoli 3800, v vzhodno (Brisbane) pa okoli 4100 lir. Podnebje je v večjem, a redko naseljenem delu dežele zelo suho in vroče, v bolj obljudenem (vzhodnem) delu je malo toplejše kot pri nas. Delavske razmere in zaslužki nam niso znani, mogoče nam jih sporoči kdo naših naročnikov iz Avstralije.

Vprašanje št. 332: Poročiti se hočem z izseljencem v Franciji. Moj zaročenec bi prišel sem, potem bi skupaj odpotovala. Kako dobim potni list? Ali lahko vzamem s seboj tudi šivalni stroj? — **Odgovor:** Napravite preko županstva prošnjo za potni list na kr. kvesturo. Vaš zaročenec naj Vam prej preskrbi pozivnico (atto di richiamo). Šivalni stroj lahko

Izrabite našo starodavno RAZPRODAJO svilenin.

Blago je izbrano in
zadnje novosti. - -

Bogata izbira v tisočih
najrazličnejših risb po

skrajno nizkih cenah.

ÖHLER

Corso V. E. III št. 16

TRST

Corso V. E. III št. 16

vzamete s seboj, a najbrže bo s prevoznino in drugim več stroškov, kot je stroj vreden, posebno ker so šivalni stroji v Franciji zelo po ceni.

Vprašanje št. 333: Pred 6 leti je umrl moj brat brez oporoke. Ostala sta žena in otrok. Kdo ima pravico do dediščine? Žena se je drugič poročila in mož je razprodal premoženje. Ali je imel to pravico? — **Odgovor:** Dedič po bratu je njegov otrok. Žena ima le pravico do užitka od polovice premoženja. Njen drugi mož bi ne smel prodati premoženja, ker je otrokova lastnina. Kupno-prodajno pogodbo lahko razveljavite. Javite zadevo okrajnemu sodniku, ki bo gotovo branil koristi mladoletnega. Izročite zadevo odvetniku.

Vprašanje št. 334: Imam dediščino ter sem vknjižena, a kljub temu se je vse razprodalo. Kam naj se obrnem za plačilo? — **Odgovor:** Ako ste vknjiženi, zahtevajte plačilo od kupca. Kupec je dolžan plačati vknjižene dolgov, drugače mu lahko zarubite nepremičnine.

Vprašanje št. 335: Rodil sem se aprila leta 1910. in sem edini sin. Mati se je drugič poročila. Ali imam pravico do skrajšane vojaške službe in kdaj bom vpoklican? — **Odgovor:** Ker se je mati vdova drugič poročila, nimate pravice ne do skrajšane in ne do najkrajše vojaške službe. Zato boste služili 18 mesecev. Vpoklicani boste najbrže spomladi 1931.

Vprašanje št. 336: Imam nezakonskega sina, ki bo letos vpoklican. Kam naj napravim prošnjo za skrajšano vojaško službo in ali bi ga pustili za dobo najhujših poljskih del vsaj 3 mesece doma? — **Odgovor:** Vaš sin nima pr

Ortopedični zavod A. ZECCHI

Turin - via Roma 31, I. nadstr.

Aparat Zecchi

zahranije napredovanje

KILE

Srčna zahvala dveh zakoncev iz Beneškega.

Gospa Salute in gospod Josip d'Alpaos, bivajoča v Garna d'Alpago, pokr. Belluno, nam pošiljata svoji fotografiji s pooblastilom, da lahko objavimo njuno zahvalo za blagodejno zdravstveno stanje, ki sta ga dosegla s posebnim aparatom ZECCHI, katerega lahko poskušajo prizadete osebe - moški ženske, otroci - pri priznanem ortopedu v naslednjih dneh v sledečih krajih:

v VIDMU: v sredo 14. maja, v hotelu »Italia«,
v GORICI: v četrtek 15. maja, v hotelu »Angelo d' Oro«,
na Reki: v petek 16. maja, v hotelu »Bonavia«,
v Trstu: v soboto 17. maja, v hotelu »Centrale«,
v Pulju: v nedeljo 18. maja, v hotelu »Miramare«.

Tvrdka

„Magazzino del Popolo“,

lastnik —
L. CHIECO,

bo otvorila v
ponedeljek

12

maja

manufakturno trgovino v
GORICI,
via Mazzini 8.

Blago, ki je je sodnija
vrnila, se prodaja po
POLOVIČNI CENI.

Predno kaj
kupite, uporabite to priložnost!!

vice do skrajšane vojaške službe in bo moral služiti celo dobo. Prošnjo za odlog vojaške službe zaradi poljskega dela lahko napravite preko županstva na Ufficio di Leva.

Vprašanje št. 337: Ali je mogoče prenesti obrtnico (čevlarsko, mizarsko, zidarsko) v inozemstvo (Jugoslavijo)? — **Odgovor:** Obrtnice (licence) ne morete prenesti iz ene države v drugo. Vsaka država ima pravico izdajati na svojem ozemlju koncesije.

Vprašanje št. 338: Ali moram naznaniti občini vojni material, ki leži na mojem zemljišču, ali je pa moja last? — **Odgovor:** Vojni material je po novih odredbah občinska last. Prej je pripadal državi, Naznaniti ga morate občini.

Vprašanje št. 339: Napravil sem pot po svojem zemljišču, sedaj pa tudi drugi vozijo po njej iz gozda, četudi imajo drugo. Ali jim smem zabraniti in kako? — **Odgovor:** Uporabo lahko prepoveste, ker gre za novo pot, do katere ne more imeti nihče služnostne pravice, in ker za druge tudi ni nujno potrebna. Ako bi sosedje Vaše prepovedi ne spoštovali, jih morate tožiti.

Vprašanje št. 340: Imam 65 let, starejši sin je vojni invalid, mlajši letnika 1908. pa je potrjen k vojakom in sedaj je dobil vpoklic. Predvojaških vaj nima. Ali je mogoče delati še kako prošnjo, da ga puste doma, in koliko časa bo moral sicer služiti? — **Odgovor:** Vaš sin ima pravico do najkrajše vojaške službe. Ker pa ni delal predvojaških vaj, bo moral služiti 6 mesecev. Če ni dobil vpoklica za takojšen nastop vojaške službe, lahko napravite prošnjo na »Distretto militare«, naj ga puste doma, da dovrši predvojaške vaje.

Vprašanje št. 341: Imam vinograd. Ob mejniku ima sosed hraste, ki mi delajo veliko škodo. Ali ga morem prisiliti, da jih poseče? — **Odgovor:** Sosega ne morete prisiliti, da bi posekal hraste, ki rastejo ob mejniku, pač pa ga lahko prisilite, da odseče veje, ki segajo na Vaše zemljišče; korenine, ki se raztezajo v Vaše zemljišče, pa lahko sami odsečete.

Vprašanje št. 342: Sem mlada vdova s štiri letno hčerko in dobivam vojno pokojnino. Imam li pravico do odplačila, če se zopet poročim? Ali bi hčerka dobivala še naprej pokojnino? — **Odgovor:** Vojni vdovi brez otrok, ki se na novo poroči, pritiče na podlagi 25. čl. pokojninskega zakona odpravnina, ki je tem večja, čim mlajša je vdova. Če se je vdova poročila po 50. letu, nima pravice do odpravnine. Če ima vdova otroke, dobivajo otroci po poroki matere še naprej pokojnino, vdeva pa dobi za odpravnino tri letne pokojnine. Vdova, ki se drugič poroči, mora v teku 180 dni po poroki napraviti prošnjo za odpravnino na tale naslov: Direzione Generale delle Pensioni di Guerra, Roma.

Vprašanje št. 343: Dobivam pokojnino po vojni padlih sinovih. Ali bi lahko dobival pokojnino tudi v Jugoslavijo, kamor se mislim preseliti? — **Odgovor:** Pokojnina se izplačuje vpokojencem tudi v inozemstvu. Treba pa je napraviti preko prefektore prošnjo na finančno ministrstvo, da Vam izplačuje pokojnino v inozemstvu. Navedite natančen naslov v inozemstvu. Prošnjo morate utemeljiti s tem, da Vas bodo v inozemstvu podpirali sorodniki.

Vprašanje št. 344: Sin je imel nezakonsko hčerko in je pred tremi leti umrl v Jugoslaviji na bolezni, ki jo je dobil v vojni. Kako bi dobila hčerka pokojnino? — **Odgovor:** Napravite prošnjo, a dvomimo, da bo ugodno rešena, ker boste težko dokazali, da je njen oče umrl zaradi vojne. Prošnjo vložite na finančno ministrstvo.

Priporoča se

J. Zirmann, fotograf,
Postojna,

Viale Oberdan,
zadnja hiša na levo naprej od trg. Zwölf.

Moderno slikanje. Nagrobne slike iz porcelana. Povečave. — Zmerne cene.

Prispele so velike pošiljke

dunajskega, navadnega in razkošnega

pohištva

po zelo znižanih cenah.

Največje lamstvo. Pošiljamo tudi na deželo.

33 CAMPONUOVO 33
VIALE XX SETTEMBRE

ZDRAVNIK

dr. Gresic Adalberto,
starejši sin,

sprejema vedno v svojem ambulatoriju

v GORICI,

na Travniku (Piazza Vittoria) št. 14/1.
nad lekarno Cristofaletti.

TOLMIN

Zdravnik - kirurg - zobni zdravnik

dr. P. Ugo Netzbandt,

izvežban na kliničnih na Dunaju in v Monakovem
(na Bavarskem)

sprejema

v Tolminu vsako soboto in nedeljo
(pri drju Bussiju),

v Gorici druge dneve v tednu (via Dante 10).

Tvrdba Teod. Hribar - Gorica

CORSO G. VERDI št. 32

priporoča svojim starim odjemalcem domače in inozemsko blago vseh vrst, posebno veliko izbero črnega sukna za čast. duhovščino in platno znanih tovarn Regenhart & Raymann za cerkvene prte.

Perilo za neveste od najnavadnejših do najfinejših vrst in vse potrebno za njihovo popolno opremo.

BLAGO SOLIDNO.

CENE ZMERNE.

Josip Kerševani, Gorica,
Piazza Cavour št. 9.

Zaloga šivalnih strojev svetovnoznanih tovarov „MUNDLOS“ in „PFAFF“, dvokoles originalnih BIANCHI, gramofonov, samokresov, pušk in vseh nadomestljivih delov imenovanih predmetov.

Mehanična delavnica:

GORICA — Piazza Cavour št. 5

Bencln „LAMPO“

Bencln „LAMPO“

Najboljši pletilni stroji nemške tovarne „Sandler & Graff“. Brezplačen pouk v umetnem vezanju in pletenju.

Telefon št. 415. Brzojavke: KERSEVANI, GORIZIA, CICLI

Ker se denar dandanes tako težko zasluži, ga morate na čim bolj dobičkanosen način potrositi. Zato kupujte vedno le pri tvrdki

„BLOCCHISTA TESSILE“,
TRST -- via Madonnina št. 8.

Cene vas bodo osupile !!!
Dospelo so velike pošiljke blaga po neverjetnih cenah. V vašo korist je, če pridete k nam.

Ne zamenjajte drugih tvrdk s tvrdko

„LA BLOCCHISTA TESSILE“,
LE v via Madonnina št. 8,

Valuta — tuji denar.

Dne 7. maja si dal ali dobil za

1 dolar	19.05
1 angl. funt	92.71
100 dinarjev	33.74
100 šilingov (avstr.)	269.—
100 čeških kron	56.52
100 nemških mark	455.—
100 švic. frankov	369.62
100 franc. frankov	74.87
100 belga	266.20
Beneške obveznice	76.—
Obveznice »Consolidato«	84.40

Loterijske številke

Dne 3. maja 1930.

Bari	4	30	62	32	53
Florenca	45	37	42	10	85
Milan	63	78	42	4	33
Neapolj	29	22	9	38	2
Palermo	48	8	55	44	46
Rim	55	72	8	16	88
Turin	84	10	82	4	70
Benetke	14	64	52	35	15

Semnji v prihodnjem tednu.

Ponedeljek, 12. maja: Sežana.

Sreda, 14. maja: Materija.

Četrtek, 15. maja: Buzet.

Petek, 16. maja: Idrija, Cerovo.

TOLMIN.

Preizkušeni

zobni zdravnik

ROBERT BERKA

SPREJEMA
kot doslej

vsako redeljo pri

drju Serjunu v Tolminu,

ostale dni pa

v **GORICI, Corso Verdi 36.**

Mlad šofer-mehanič, patentiran z II. in III. stopnjo in dolgo prakso, išče službe tudi izven mesta. Naslov pove uprava.

Dr. Emil Gresic,
mlajši sin,

Dr. Emil Gresic - oče,
sprejemata v **Gorici,**

Plazza Vittoria štev. 5 (na Travniku),
na isti strani, kot je cerkev.

Mali oglasi.

Vsaka beseda stane 50 stot., debelo tiskana 1 lro, najmanj 5 lro. — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo. Če je navedeno posebno geslo, pošljite ponudbe ali odgovore v zaprtem ovitku, na katerem je navedeno geslo.

Edini pooblaščenec za nabiranje oglasov za naš list v tržaški občini, starih pokrajinah Italije in v Jugoslaviji je: Pubblicità G. Cehovin, Trst, viale XX Settembre 65, tel. 83—34.

Čevljarskega vajenca sprejemem takoj na deželo. — Naslov pove uprava.

Pohištvo nudi širom naše dežele znana industrija pohištva Stefan Gomišček, Solkan 280. Tu je velika izbira oprave iz trdega lesa po najnižjih cenah. Ne zamudite priložnosti!

Stare in mlade kanarčke dobite po prav nizki ceni v Biljah štev. 109.

Velika zaloga škropilnikov, razpršilnikov, žveplalnikov, mehov, kotlov itd. — Sprejemam vsa popravila. — Alojz Leban, kotlarski mojster v Gorici, via Morelli 15.

Ker sem opustila trgovino, prodam vso opremo za trgovino jestvin po zelo nizki ceni. — Za naslov se obrnite na upravo.

Zlatnino in srebrnino, staro, kupujem vedno po najvišjih cenah. Vsa popravila kar najhitreje. — Birmska, poročna in krstna darila. — Moderna zlatarna, Corso Verdi št. 13 (Gorica, nasproti novemu Zelenjadnemu trgu).

Motor za žago 5 HP, avtomatičen interuptor, brusilni stroj za brušenje žag, pisalni stroj »Olivetti« in radio, vse skupaj skoro novo prodam. Pischiutta, Gorica, via Favetti 17.

Gramofone, gramofonske plošče (tudi slovenske), fotografske potrebščine na drobno in debelo dobite v knjigarni Wokulst, Gorica, Corso Vitt. Eman. III. štev. 7.

Pekarno z vsem inventarjem oddam v najem po ugodnih pogojih. — Ivan Gergolet, Doberdo, p. Ronchi dei Legionari.

Zdravilne posebnosti. Lekarna G. Castellano, last F. Bolaffio, Trst, via Belli, vogal via dell'Istria 7, tel. 64—85.

Kupujem in prodajam staro pohištvo. — Gorica, via Rabatta 17.

Stroj za izdelovanje cementne opeke za streho (Pfalzriegel) s 500 oblikami je na prodaj v Volčah, pri mesarju Stefanu Bukovcu.

Kupim majhen oziroma srednji polnojar-menič v dobrem stanju. Naslov je pri upravi.

Avto 3 ton v dobrem stanju in z novimi gumami prodam po nizki ceni. — Winkler — Postumia — Grotte.

Mlatilnica se prodaja pod ugodnimi pogoji. Naslov pove uprava.

Mlekarske stroje, en mali in dva velika hladilnika, vse malo rabljeno, prodam. — Winkler, Postumia — Grotte.

Mesarski pomočnik, 20 let star, zmožen vseh mesarskih del išče službe. — Oskar Bräu, Ajdovščina.

Dobre, vpeljane zastopnike pri trgovcih z jestvinami, pri drogistih, mesarjih in pekarnah po vseh krajih Julijske Krajine išče Julija Silvestri, zaloga papirja, Trst, via Trento 18.

Na prodaj je hiša, ki ima zelo lepe prostore za trgovino. Hiša je ob državni cesti v zgornjem delu Solkana. Kdor jo želi kupiti, naj se zgleda pri upravi.

Pridno 23-letno dekle, prijazne zunanosti, želi znanja s poštenim mladeničem, da se poroči. Ponudbe s sliko pošljite na podupravo lista, Trst, via Valdirivo 19, pod geslom »Pridno dekle«.

Josip Šavli, urar naznanja, da je otvoril lastno delavnico pri Sv. Luciji ob Soči štev. 94.

Posojila na vknjižbo na amortizacijo za 10 do 25 let s 6% obrestmi, agrarna posojila po 5 1/4%, navadna posojila po 6 1/4% na vknjižbo plačljiva v več letih, menična posojila po 6 3/4% s poroki ter rešitev vojne škode in rekvizicije preskrbi najhitreje g. Anton Trampus, sod. ofic. v pok. — Gorica, via Garibaldi 20/I.

Babica z večletno izkušnjo v Trstu bi sprejela stalno mesto na deželi. Ponudbe na tržaško podupravo, via Valdirivo 19.

Proda se po ugodni ceni hiša v dobrem stanju s štirimi sobami, kuhinjo, shrambo; zraven je vrt in posebej zidano skladišče. Hiša je ob državni cesti par minut od žel. postaje v najbolj prometnem okraju reške pokrajine. Pisma naslovite na upravo pod geslom »Zajamčen uspeh«.

Kupim brivnico na deželi v ugodnem kraju. Ponudbe na podupravo v Trstu pod geslom »Brivnica«.

Učenca (vajenca) za sobno slikarstvo in plesarsko obrt sprejemem takoj. — Miro Vičič, Postojna 7.

Učenka, ki je dovršila 4-letno učno dobo v trgovini jestvin, želi dobiti mesto v trgovini mešanega ali manufakturnega blaga proti majhnemu plačilu. — Več se poizve v trg. F. Furlan — Ajdovščina.

Tovorni avto »Fiat«, 10 q, v najboljšem stanju prodam po nizki ceni. — Trst, via Settefontane 41, mlekarna.

2 čevljarska vajenca sprejemem takoj. Hrana in stanovanje v hiši. — Čevljarna Peršot — Idrija 98.

Jajca za valjenje ameriških kokoši Wyandottes prodam po 1 liro komad. Na prodaj imam tudi piščeta in piščance. — Trst, Rozzol in Monte 946.

Sprejemem takoj pošteno deklico, ki je zmožna dobrega računanja in italijanskega jezika, za blagajničarko. Naslov je pri upravi.

Pneumatike za avtomobile, motorje in dvokolesa ter vse ostale elektromehanične potrebščine prodajam ceneje kot v mestu. Meharnikom dajem popust. — Sežana 30.

Kupim plemenskega mrjasca. — Naslov pove uprava.

Kapljice Minerva za želodec. (česni kov izveček in druge zdravilne rastline) so najboljšo sredstvo proti slabemu prebavljanju, napetosti, bolečinam in krču v želodec. Služijo tudi pri zastaranem kašlju, težki sapi ali naduhi in poapnenju žil. — Cibejeva lekarna v Trstu, Piazza S. Francesco.